

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22**

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA

Godina III • Broj 50 • 24. oktobar 2014. • cena 40 dinara

**сремске
новине**

POLJOPRIVREDA

KIŠA

Foto: S. Lapčević

O bilne padavine, jak vetar i zahlađenje prekinuli su, u sredu, u jesenjoj berbi sremske ratare koji su sada „razapeti“ između straha od plesni klipa kukuruza i niske otkupne cene zbog visoke vlažnosti zrna.

Temperatura setvenog sloja i vlažnost zemljišta su dobri što omogućava jednako nicanje ozimih kultura iz rane jesenje setve, ali je, zbog kasne berbe, izvesno da će kasniti setva pšenice gde joj je kukuruz predusev.

U OVOM BROJU

NAŠI REPORTERI U JAMENI:

**Poplava prošla,
muka ostala**

Strana 4.

INTERVJU - IVANA PAJIĆ,
STRUČNJAK ZA RURALNI RAZVOJ:

**Porodična
poljoprivreda
hrani svet**

Strana 5.

ŽENE IZ INDIJSKE OPŠTINE NA SAJMU ŽENSKOG STVARALAŠTVA

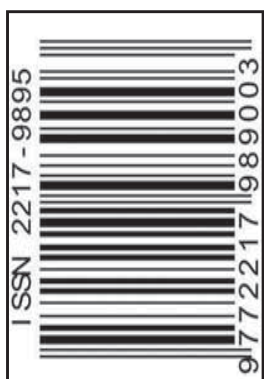
Etno medenjaci suvenir Vojvodine?

Predstavnice udruženja žena sa teritorije indijske opštine imale su priliku da predstavne svoje rukotvorine na nedavno održanoj manifestaciji „Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini“ koja je organizovana u Apatinu. Reč je šestom po redu sajmu koji afirmiše potencijale i stvaralaštvo žena iz ruralnih područja, čime se značajno promovise ženski aktivizam na lokalnom nivou.

Strana 20.

SMS MALI OGLASI 063/8526-021

fabrika natron vreća

tel: +381 22 639 096;

"Produktna berza" AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 13. 10. do 17. 10. 2014.

- **Pad cene kukuruza**
- **Stabilne cene pšenice i soje**
- **Rast cena na svetskim berzama**

ŽARKO GALETIN, DIREKTOR PRODUKTNE BERZE:

Ne žuriti s prodajom kukuruza

- Logika stvari nalaže da je kukuruz najjeftiniji u vreme skidanja useva, ali postoje i sezonski „pikovi“ kada se može očekivati neki rast cene. To su, po pravilu, prvi kvartal naredne godine i periodi proleće - leto i pred narednu berbu, u zavisnosti od očekivanog roda - navodi Galetin - Ko ne mora, ne treba da žuri sa prodajom kukuruza

Rod kukuruza je veoma dobar, ali je veliko pitanje da li će to biti dovoljno da ratari ostvare zaradu. Direktor Produktne berze u Novom Sadu **Žarko Galetin** izjavio je za emisiju „Poljoprivredno dobro“ Radio Novog Sada da se, što se kukuruza tiče, očekuje izuzetno dobra ekonomska godina.

- Očekuje se ukupan prinos i do osam miliona tona kukuruza jer će i prosečni prinosi po hektaru biti iznad dosadašnjih. Naravno, još je sve to u zoni procene. Ali, prokletstvo poljoprivredne proizvodnje je da, kada proizvedete mnogo robe i kada se takva situacija desi i u regionalnom okruženju ali i na svetskom tržištu gde se najavljuje rekordna proizvodnja kukuruza, onda ne možete da očekujete dobru cenu. To je elementarna logika tržišta i odnosa ponude i potražnje. Kada imate veliku ponudu, pogotovo u periodu najvećeg pritiska ponude, odnosno u vreme skidanja useva, tada ne možete da očekujete dobru cenu. To je jednostavno tako i poljoprivrednike dovodi u situaciju da se, posle radosti zbog dobrih prinosa, brzo razočaraju. Tržište jednostavno tako odreaguje i cena pada. Takvu situaciju imamo na tržištu upravo ovih dana - rekao je Galetin.

Žarko Galetin

Cena kukuruza na Produktnoj berzi je na minimumu ovosezonske ponude. Cena kukuruza se kretala i do 13 dinara, a poslednji pokazatelj govore da je pao na oko 12 dinara, pa i ispod te cene, što ne zadovoljava očekivanja poljoprivrednih proizvođača.

- U svakom slučaju, iako ga najviše imamo, kukuruz je kultura sa najvećim tržišnim potencijalom jer je u velikoj meri orijentisan i na izvoz. Ove godine ćemo možda za izvoz imati čak

i tri miliona tona kukuruza, a oko 2,5 miliona tona sigurno. Koji je razlog zašto on ima tako veliki tržišni kapacitet? Jednostavno, skladišni kapaciteti koje ima svaki poljoprivredni proizvođač kukuruza daju izvozni kapacitet. Svaki ratar će samostalno doneti odluku kada će kukuruz prodati, ali logika stvari nalaže da je kukuruz najjeftiniji u vreme skidanja useva. Ali, postoje i sezonski „pikovi“ kada se može očekivati neki rast cene. To su po pravilu neki periodi kada, po istorijskim podacima i analizama, cena kukuruza počinje da raste i dolazi do više pozicije. To su, recimo, prvi kvartal naredne godine i periodi proleće - leto i pred narednu berbu, u zavisnosti od očekivanog roda. U svakom slučaju sada, ko ne mora, ne treba da žuri sa prodajom kukuruza - ističe Žarko Galetin.

Što se tiče cene pšenice, setva je na pragu i kasna berba kukuruza može da stvori problem kasne setve pšenice. Posle kukuruza pšenica je najzastupljenija kultura, a na njenom tržištu cena se kotira realativno dobro.

- U okolnostima kada su sve poljoprivredne kulture imale dobar prinos ne mogu se očekivati spektakularne cene - navodi Galetin i ističe da definitivno treba zaboraviti one periode kada su cene pšenice i kukuruza, a

Najbolje, za sada, da kukuruz u čardaku čeka cenu

to se dešavalo do pre desetak godina u žetvi i berbi, kretale na nivou reda veličina do 100 pa i ispod dolara po toni.

- To vreme je definitivno prošlo. Mi sada možemo govoriti o relativnim odnosima u okvirima jedne sezone i u okvirima jedne ekonomske godine i

reći da ovo jeste relativno niska cena, ali je ona i dalje više nego što je bila pre desetak ili petnaestak godina kada su cene redovno, na primer, u žetvi pšenice bile ispod 100 dolara po toni - istakao je Galetin i podsetio da danas imamo cenu pšenice koja je oko 200 dolara po toni.

S. P.

PROF. DR SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ:

Velika šansa na ruskom tržištu

Novina u odnosu na prethodne razgovore da smo dobili uveravanja ruske strane o mogućnosti izvoza mesa u komadu kao i odobrenje Moskve za izvoz pojedinih vrsta sira na rusko tržište

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković je, gostujući u emisiji „Okno“ Radio-televizije Srbije, ocenila je da je cilj kako Republike Srbije tako i Ruske Federacije da se robna razmena dve zemlje koja sada iznosi 300 miliona dolara već u sledećoj i naredim godinama poveća na 500 miliona dolara.

- Pozitivan trend odnosa između dva ministarstva poljoprivrede kao i Vlada Republike Srbije i Ruske Federacije doprineće da se dostigne cifra od ohrabrujućih pola milijarde dolara, ali prvenstveno moramo da preispitamo koje su naše mogućnosti izvoza mesa i prerađevina od mesa, mleka, sira, voća i povrća. Novina u odnosu na prethodne razgovore o robnoj razmeni u oblasti poljoprivrede su da smo dobili uveravanja ruske strane o mogućnosti izvoza mesa u komadu kao i odobrenje Moskve, nakon razgovora na ruskom sajmu poljoprivrede, za izvoz pojedinih vrsta sira na rusko tržište“ objasnila je ministar Bogosavljević Bošković, nakon posete predsednika Ruske Federacije Vladimira Putina Republici Srbiji.

Prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković

Ministar Bogosavljević Bošković je podsetila da su veliko razumevanje i dobra saradnja između ministarstava poljoprivrede dve zemlje, kao i njena nedavna poseta Moskvi, a i poseta predsednika Putina Srbiji, rezultirale time da se omogući da se sve neophodne kontrole pri izvozu proizvoda u Rusiju vrše od strana naših službi, što po njenim rečima predstavlja izuzetan rezultat ali i ogromnu obaveznu i odgovornost i podvukla da se moraju poštovati standardi kvaliteta i izvozne procedure.

Komentarišući podatak da je izvoz u Rusku Federaciju porastao na 60 posto, ministar Bogosavljević Bošković je pojasnila da je uzrok tome ubrzana carinska procedura a da naši subjekti odlučuju na čije tržište će plasirati proizvode, pa tako ima i velikog interesovanja za izvoz proizvoda u Rusiju, dok Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine obezbeđuje zdravstvenu ispravnost kvaliteta i bezbednost proizvoda, ali je i istakla da se prvenstveno u Republici Srbiji mora povećati poljoprivredna proizvodnja.

- Naše stručne službe koje obavljaju kontrole, na poziv proizvođača izlaze na teren i daju ocenu kvaliteta proizvoda ali i daju upustva i propisuju korektivne mere kako bi proizvodi iz Srbije izašli na rusko tržište u skladu sa dogovorima dve zemlje, izjavila je Snežana Bogosavljević Bošković.

Govoreći o ruskim ulaganjima u sektor poljoprivrede, ministar prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković je istakla mogućnost investicija u kombinatu iz oblasti prehrambene industrije a koji su predmet privatizacije i mogu biti interesantni za ruske investitore kao i da je spisak takvih preduzeća već poslat ruskoj strani.

S. P.

BEOGRAD • NEMAČKE KOMPANIJE ZAINTERESOVANE ZA ULAGANJE U SRPSKU POLJOPRIVREDU

Investicije i ekspertska pomoć

Sastanak ministara

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine, prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković razgovarala je prošle sedmice sa ministrom poljoprivrede Savezne Republike Nemačke Kristijanom Šmitom.

- Ova poseta je od izuzetnog značaja i potvrda je čvrstih i stabilnih odnosa Republike Srbije i Savezne Republike Nemačke kojima bez sumnje doprinosi i uspostavljena dobra saradnja u oblasti poljoprivrede i zaštite životne sredine - rekla je nakon sastanka ministar Bogosavljević Bošković, i dodala da je upoznala ministra Šmita sa merama koje su preduzete za sanaciju štete u poljoprivredi nakon majskih poplava.

Ministar Šmit je ponudio ekspertsku pomoć za saniranje posledica

poplava na vodoprovodnim objektima kao i 500.000 evra za projekat sanacije štete u šumarstvu.

Tema razgovora bile su i investicije nemačkih kompanija. Ministar Šmit je preneo da u Nemačkoj vlada veliko interesovanje kompanija za ulaganje u sektor proizvodnje hrane.

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine, prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković se zahvalila nemačkom kolegi na snažnoj podršci Nemačke na putu Srbije ka evrointegracijama i saradnji kada se radi o usklađivanju pravnih akata Republike Srbije sa evropskim zakonodavstvom iz oblasti poljoprivrede i zaštite životne sredine kao i pomoći u korišćenju sredstava iz predpristupnih fondova EU.

S. P.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • RegistarSKI broj NV000659

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

Izloženi zdravstvenim rizicima

- Imamo na hiljade nezaposlenih lekara i medicinskih sestara koji odlaze da rade u Nemačku, Libiju, a briga o zdravlju stanovnika sela, posebno žena i dece, praktično i ne postoji - naglasio je predsednik SANU Nikola Hajdin i dodao da se lokalne, pokrajinske i republičke vlasti ovim problemom moraju posebno pozabaviti

Povišen krvni pritisak, zubobolja, trovanja pesticidima, velika izloženost UV zračenju i kožna oboljenja kao posledica toga, najčešći su zdravstveni problemi sa kojima se suočava seosko stanovništvo.

Stanovnici sela, iako izloženi većim zdravstvenim rizicima od gradskog stanovništva, često imaju ograničen pristup zdravstvenom sistemu, istaknuto je na naučnom skupu "Zdravlje seoskog stanovništva" koji je ove sedmice održan u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

Seosko stanovništvo ima problem za oralnim zdravljem, sa zdravljem iz oblasti ginekologije, postoje problemi i sa zdravljem dece koja jednostavno nisu adekvatno praćena, jer im pedijatri nisu dostupni - istakao je potpredsednik Organizacionog odbora skupa prof. dr Petar Bulat.

On je dodao da su kod seoskog stanovništva, koje se uglavnom bavi poljoprivredom, česte povrede na radu, povećana izloženost pesticidima, izloženost UV zračenju, težak fizički rad, a sve to ostavlja tragove na zdravlje ljudi. Kao poseban problem prof. Bulat je

Problem je i što su sela često kilometrima udaljena od prve ambulante

istakao povišen krvni pritisak kod seoskog stanovništva, što za posledicu ima brojne kardiovaskularne bolesti.

Govoreći o dostupnosti zdravstvene zaštite Bulat je rekao da je ona u Vojvodini i u ravničarskim predelima mnogo dostupnija nego u brdsko-planinskim predelima, gde je stanovništvo udaljeno i po nekoliko kilometara od prve ambulante, a od prve bolnice dvadeset i više ki-

lometara.

Kao dobar primer brige o zdravlju seoskog stanovništva naveo je primer Valjeva koji je tokom prošle godine u jednom danu poslao na teren 30 lekara i 50 medicinskih sestara iz doma zdravlja i bolnice koji su pregledali više od 300 stanovnika.

Predsednik SANU Nikola Hajdin ukazao je da oko 40 odsto ukupnog stanovništva u Srbiji živi u selima i da je njihovo zdravstveno stanje

Povrede i izlaganje otrovima

Direktorka Uprave za bezbednost i zdravlje na radu Vera Božić Trefald naglasila je da su najčešće povrede kod seoskog stanovništva povrede zbog nepoštovanja elementarne procedure rada - padovi sa traktora, kombajna.

Osim mehaničkog povređivanja sigurno da u poljoprivredi postoji poseban problem izlaganja hemijskim materijama i biološkim štetnostima i tom problemu mora se obratiti posebna pažnja - zaključila je Trefald.

znatno nepovoljnije u poređenju sa stanovništvom u gradovima.

U selima preventiva je skoro zanemarena. Zdravstvena kultura je na veoma niskom nivou, kao i kultura rada, kvalitet života, način ishrane - naglasio je Hajdin.

On je istakao da nema preventivnih pregleda u seoskim sredinama, što je bilo nekada, da zemljoradnici ukoliko žele da dobiju medicinsku uslugu moraju često da izgube ceo radni dan, zbog udaljenosti sela od najbližih domova zdravlja, slabih saobraćajnih veza.

Imamo na hiljade nezaposlenih lekara i medicinskih sestara koji odlaze da rade u Nemačku, Libiju, a briga o zdravlju stanovnika sela,

posebno žena i dece, praktično i ne postoji - naglasio je Hajdin i dodao da se lokalne, pokrajinske i republičke vlasti ovim problemom moraju posebno pozabaviti.

Državni sekretar Ministarstva zdravlja Ferenc Vicko rekao je da je cilj Ministarstva zdravlja da se mnogo više radi na prevenciji bolesti i da organizovanim akcijama treba motivisati ljude da kontrolišu svoje zdravlje.

On je dodao da se na promociji zdravih stilova života u seoskim sredinama mogu angažovati i studenti šeste godine medicine i da bi takve akcije bile na obostranu korist i studenata i seoskog stanovništva.

S. P.

NOVI SAD • I POSLE RESTITUCIJE OSTAJE BOGATSTVO

Državne njive vrede kao Telekom

Posle denacionalizacije preteći će oko 200.000 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u Vojvodini

Šta će biti sa preostalim državnom zemljom?

Posle restitucije i vraćanja otečevine, u kojoj stari vlasnici ili njihovi potomci, potražuju 140.000 hektara njiva, u Vojvodini će ostati pravo bogatstvo državnog poljoprivrednog zemljišta vredno kao Telekom - dve milijarde evra, piše novosadski Dnevnik, a prenosi RTV.

Posle denacionalizacije preteći će oko 200.000 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u Vojvodini.

Ako bi se te njive sve prodale po 10.000 evra hektar, koliko se sada plaćaju, vojvođanske državne njive vredele bi kao "Telekom" - dve milijarde evra.

Međutim, ako isključimo prodaju strancima kao sasvim neprihvatljiv scenario, ostaje mogućnost da država kroz kredite i subvencionisane kamate pomogne domaćim poljo-

privrednicima da kupe njene njive.

Ako ih pak bude izdavala, u Vojvodini će naplatiti oko 50 miliona evra godišnje, imajući u vidu da se za arendu ovde daje oko 250 evra po hektaru.

Sa vojvođanskih njiva u državnom vlasništvu može se godišnje ubrati više od stotinu miliona evra.

Da se na njima, na primer, proizvodi samo pšenica, napravilo bi se oko 150 miliona evra, s obzirom na prinos od oko pet tona po hektaru i cenu od petnaestak evroceniti po kilogramu hlebnog zrna.

Ukoliko bi se to iskoristilo za tov i razvoj stočarstva ili prerađivačku industriju, korist bi bila veća.

Naravno, najlakše je prodati sve i uzeti dve milijarde evra i potrošiti ih ko zna za šta, zaključuje novosadski Dnevnik.

S. P.

NOVI SAD • STOČARE MUČI PRERASPODELA ZEMLJE

Zaštititi domaće proizvođače

Prodaja plodnih oranica Arapima i, kako se najavljuje sličnog aranžmana sa Nemcima, je prihvatljiva tek nakon što se zaštite domaći stočari

Stočari sa zebnjom prate sudbinu državnog zemljišta od kojeg dobar deo treba da bude vraćen nekadašnjim vlasnicima. Uz to ništa manje ne brinu zbog međudržavnog aranžmana sa Emiratima i, još uvek pod velom tajne, dogovora sa Nemcima.

Stočar i proizvođač mleka Pavle Rakić iz Bačkog Gradišta, vlasnik porodične farme koja radi od 1972. godine. Farmu je nasledio od oca Branislava, uzornog stočara dobitnika Oktobarske nagrade i drugih priznanja za rekordnu isporuku mleka osamdesetih godina prošlog veka. Pavle na dve farme uzgaja preko 160 grla stoke koje hrani sa 135 hektara oranica zbog čega je itekako zainteresovan za budućnost državnog zemljišta koje će preostati nakon restitucije, odnosno supstitucije, prenosi RTV.

Mislim da ne bi trebalo da se odrazi na stočarstvo negativno jer zemlje ima dosta. Samo treba izvršiti pravilnu preraspodelu državnog zemljišta kojeg ima oko 440 hiljada hektara. Pitanje povraćaja imovine je šakljivo još od 2000. godine jer, još uvek nema dobre volje da se ono reši do kraja. Restitucija je trebala da prethodi svim privatizacijama - kaže Rakić.

Prodaja plodnih oranica Arapima i, kako se najavljuje sličnog aranžmana sa Nemcima, za Rakića

Stočari traže da ih ne zaborave

je prihvatljiva tek nakon što se zaštite domaći stočari.

Mislim da nije potrebno jer ovde ima dovoljno mašina i ljudi spremnih i stručnih da obave sve poslove koji su vezani za poljoprivredu. Govore da će za stočarstvo da se uloži mnogo jer treba ovaj državi. Stočarstvo je godinama propadalo i opstajalo na entuzijazmu. Bilo je oscilacija u proiz-

vodnji zbog cenovnih vrednosti. Ali, mislim da država treba da ima sluha posebno kada je u pitanju mlečno govedarstvo - kategoričan je Rakić.

Farma Rakić godišnje isporučuje preko pola miliona litara mleka a spremni su da, ukoliko se stvore bolji uslovi, i povećaju proizvodnju.

S. P.

JAMENA • SA MIODRAGOM STARČEVIĆEM, POLJOPRIVREDNIKOM I PREDSEDNIKOM SAVETA MESNE ZAJEDNICE

Poplava prošla, muka ostala

- Oko 2.700 hektara obradivih površina u ataru Jamene, po proceni komisije, totalno je uništeno oko 80 odsto, a 95 odsto meštana živi isključivo od poljoprivrede. To govori o veličini problema koji nas je zadesio ove godine i koji se još sanira. Kada bi dobili nadoknadu šteta od poljoprivrede lako bi ljudi sanirali svoje kuće, smatra Miodrag Starčević

Iako je jesen odavno došla, a vremenske prilike podsećaju na dolazak zime, u Jameni, jedinom sremskom naseljenom mestu koje je bilo poplavljeno, sve kuće još uvek nisu srede. Mnogo je onih koji nisu sanirali štete čekajući pomoć, a veliki je broj i onih koji su uredili samo jednu sobu da bi mogli da borave u kući. Na primer, ljudi koji su živeli u Novosadskoj ulici žive još kod svojih poznanika. Ovako priča o životu svog sela Jamena **Miodrag Starčević**, poljoprivrednik i predsednik Saveta mesne zajednice.

Velike štete poplave su ostavile na poljoprivredi, a u selu se živi od poljoprivrede i ona je osnovni izvor prihoda velike većine stanovnika sela.

- Imamo oko 2.700 hektara obradivih površina, po proceni nadležne komisije totalno je bilo uništeno oko 80 odsto, a 95 odsto meštana živi isključivo od poljoprivrede. To govori o veličini problema koji nas je zadesio zbog majskih poplava. To jeste naš najveći problem, jer se šteta u poljoprivredi neće ili neće brzo nadoknaditi. Kada bi je nadoknadili, lako bi mi sredili svoje kuće, smatra Starčević.

Štetu na poljoprivredi od poplava i te kako je osetio ovaj meštanin jer i on živi od agrara. Lično, Miodrag Starčević nema mnogo zemlje u svom vlasništvu, ali je imaju njegov otac i

Miodrag Starčević u svom dvorištu

njegova supruga tako da obrađuju ukupno oko 20 hektara porodnog gazdinstva. Uz to obrađuju i zemlju uzetu u zakup.

- Sejao sam ove godine pšenicu, kukuruz i soju. Od pšenice nisam ništa dobio, jer je poplava sve uništila i od mog velikog truda i ulaganja ostao mi je gubitak od 600.000 dinara. Taj gubitak ću nekako da pokrijem zaradom od soje koja je ove godine dosta

dobro ponela, ocenjuje Miodrag.

Kao i mnogi drugi Jamenčani i Miodrag Starčević u obavljanju poljoprivrednih poslova saradjuje sa drugima - sa zadrugama i poljoprivrednim firmama, otkupljivačima i preradivačima. Radio je sa firmom "Albatros" u Šidu, koja vrši otkup roda pšenice, soje, suncokreta, a imaju i mlin. Sve to proizvođačima agrarnih sirovina olakšava plasman proizvedenog roda.

Centar Jamene

Starčevići se, kao i većina drugih seoskih domaćinstava, bave stočarstvom. Poseduju farmu svinja u kojoj odgaje po 60 komada tovljenika u turnusu. Svinje koje utove plasiraju jednoj klanici u Obrenovcu i zadovoljni su saradnjom.

Kada bi imao priliku da pred zvaničnicima, onima koji imaju veliki uticaj i koji kroje agrarnu politiku, govori o tome šta muči selo i seljake, Miodrag Starčević bi, veli, poručio da je bolna tačka sela - stanje u poljoprivredi.

- Ne ulaže se dovoljno u poljoprivredu i to pod hitno treba promeniti.

Poslednjih godina mi poljoprivrednici u Jameni imamo problem oko dobijanja državnog zemljišta u zakup. Ovde je 500 hektara državne zemlje do koje meštani sela veoma teško dolaze, jer se dodeljuje farmerima iz drugih mesta. Hteli bi da i jamenački poljoprivrednici i stočari imaju šansu na tom planu. Ja sam, na primer, uspeo da obezbedim 20 hektara državne zemlje u zakup, trebao sam ove godine da platim zakupninu za sledeću godinu, ali neću moći jer nemam para paću, sigurno, da ostanem bez državne zemlje, jada se Miodrag Starčević.

S. Đaković - M. Mileusnić

AKTUELNOSTI

NOVI SAD

34 MILIONA ZA 69 POLJOPRIVREDNIKA

Podsticaji Pokrajine za stočare

Stočari potpisuju ugovore

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo odobrio je vojvođanskim poljoprivrednicima 34 miliona dinara bespovratnih sredstva za unapređenje stočarstva. Novac je dobilo 69 poljoprivrednika i to za opremanje farmi goveda, svinja, ovaca i koza, živinarskih farmi, te za izmeštanje farmi iz naseljenih mesta.

Ugovore je sa poljoprivrednicima, sredinom prošle sedmice, potpisao vršilac dužnosti pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Branislav Bugarski, koji je naglasio da je programom za unapređenje stočarstva, Pokrajinska vlada nastavila sa višegodišnjim ulaganjem u ukupan razvoj vojvođanske poljoprivrede.

- U oblasti stočarstva može mnogo toga da se uradi, i upravo će stočarstvo biti jedan od glav-

nih pravaca podrške vojvođanskoj poljoprivredi u budućnosti - kazao je Branislav Bugarski, istakavši da je najviše zainteresovanih bilo za opremanje farmi goveda i svinja.

Sekretar Bugarski je ovom prilikom podsetio, da su vojvođanskim poljoprivrednicima na raspolaganju šest programa podrške preko Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i stočarstvo, kao i konkursi pokrajinskih fondova.

- Poljoprivreda je za našu pokrajinu nesporno važna. Od početka godine, samo preko programa Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, podržali smo više od 5.000 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u Vojvodini, naveo je Bugarski i dodao da je za poljoprivredu u 2014. godini iz pokrajinskog budžeta opredeljeno 900 miliona dinara.

S. P.

BEOGRAD • PALA CARINA NA UVOZ ŽIVIH SVINJA IZ EU

Brže do tovljenika za izvoz?

Vlada donela i odluku kojom se ukida posebna dažbina od 8,30 dinara po kilogramu na uvoz živih svinja do 50 kilograma

Vlada Srbije spustila je carinu na uvoz živih svinja težine do 50 kilograma iz Evropske unije na pet posto, a ova odluka će važiti do 15. marta 2015. godine. Takvo rešenje Vlada je donela 4. septembra, a samo dan nakon toga, odluka je objavljena u Službenom glasniku, saznaje Tanjug. Vlada je tom prilikom donela i odluku kojom se ukida posebna dažbina od 8,30 dinara po kilogramu na uvoz živih svinja do 50 kilograma, a koja se primenjuje do 31. decembra 2014. godine.

U Upravi carina kažu za Tanjug da su od 5. septembra do 13. oktobra u Srbiju uvezene 2.743 žive svinje, čija je ukupna težina gotovo 70 tona.

Upitani, koliko je na primer u avgustu, ili junu uvezeno svinja čija težina ne prelazi 50 kilograma, u Upravi carina odgovaraju da njihov informacioni sistem nije zabeležio uvoz.

Vlasnik Industrije mesa "Topola" Vukoje Muhadinović ocenio je za Tanjug da je ova odluka dobra zbog povećane mogućnosti za plasman na rusko tržište.

"Međutim, da li će biti pravog efekta zavisi da li će ruska veterinarska inspekcija takvu prasad tretirati kao domaću, tj. da li će kada se utovi i zakolju moći da se izvoze u Rusiju, u dilemi je Muhadinović.

Upravo u činjenici da se srpskim proizvođačima na ovaj način pruža prilika da pod povoljnim uslovima uvezu prasad male kilaže, utove ih, pa izvezu na rusko tržište, ostali sa-

Vlada omogućila povoljan uvoz prasadi i nazimadi

govornici Tanjuga vide veliku šansu za povećanje izvoza u Rusku federaciju.

Bivši ministar poljoprivrede Goran Živkov ocenjuje da je ovo dobra mera doneta u pravom trenutku, jer cena svinjetine u Evropskoj uniji pada, a u Srbiji raste, tako da naši proizvođači mesa imaju priliku da kupe svinje za tov jeftinije koje će kasnije izvesti u Rusiju po skupljijem ceni.

"To je jako dobra mera jer mi sada izvozimo svinjske polutke u Rusiju koje su evro skuplje nego što je svinjetina u Evropskoj uniji", kaže Živkov.

Savetnik za poljoprivredu na Ekonomskom institutu Miladin Ševarlić kaže za Tanjug da ova mera ne predstavlja udarac na proizvođače svinja u Srbiji jer postoji mali broj repro farmi i oseća se nedostatak tovnog materijala, tačnije grla za tov.

"Pošto se u Srbiji oseća nedostatak tova, te svinje sa malom kilažom ćemo uhranjivati i izvoziti u Rusiju. Količina koja je do sada uvezena je mala, jer to može da popuni kapacitet relativno pet-šest većih porodičnih farmi, a da ne govorimo o velikim agrobiznis firmama", kategoričan je Ševarlić.

S. P.

Porodična poljoprivreda hrani svet

Porodična poljoprivreda konzervira tradicionalan način poljoprivredne proizvodnje i čuva tradicionalne poljoprivredne proizvode, doprinosi smanjenu globalne gladi i nehranjenosti, doprinosi očuvanju biodiverziteta i omogućava održivo korišćenje prirodnih resursa te tako doprinosi smanjenju siromaštva ruralne populacije. Dakle ona pruža važne socijalne, kulturne i ekološke usluge, smatra Ivana Pajić

Provođenjem Svetskog dana hrane u Sremskoj Mitrovici je održano predavanje o porodičnoj poljoprivredi, jer je Generalna skupština UN odredila da ova godina bude godina u svetu posvećena porodičnoj poljoprivredi. Pod sloganom "Brini o zemlji, nahrani svet", po kojim se obeležavao ovaj međunarodni dan, Zavod za javno zdravlje Sremske Mitrovice je organizovao niz aktivnosti pa i tematsko predavanje o porodičnoj poljoprivredi na kome je predavač bila Mitrovčanica **Ivana Pajić**, mladi stručnjak za oblast ruralnog razvoja. Sa Ivanom Pajić razgovarali smo o porodičnoj poljoprivredi i njenom značaju za ishranu ljudi širom sveta.

Ivana Pajić: Oko 70 odsto svetske hrane dolazi iz porodične poljoprivrede

Zašto je porodična poljoprivreda značajna tema Svetskog dana hrane i tokom ove godine?

- Postoji veoma dobar razlog zašto se na Svetski dan hrane govorilo o porodičnoj poljoprivredi, jer 70 odsto svetske hrane dolazi iz porodične poljoprivrede, a ne iz agroindustrijskog kompleksa, kako se često misli. Evo recimo, porodična poljoprivreda Brazila proizvodi preko 80 odsto proizvodnje žitarica te zemlje, iako porodične farme čine svega četvrtinu farmi u toj državi. U SAD 84 odsto kompletne poljoprivredne proizvodnje je zasnovano na porodičnoj poljoprivredi. U svetu postoji otprilike oko 570 miliona farmi od toga više od 500 miliona koje su u vlasništvu porodica. Na ovih 500 miliona farmi se odvija više od 56 odsto svetske poljoprivredne proizvodnje.

Dakle, porodična poljoprivreda direktno doprinosi povećanju dovoljnosti hrane u svetu, to jest, rastu "food security"-a, odnosno smanjenu gladi u svetu. Više od 3,5 milijarde ljudi u svetu zadovoljavaju više od 20 odsto minimuma nutritivne vrednosti koja se dnevno mora uneti u organizam hraneći se pirinčem, a najveći proizvođač pirinča u svetu je upravo - porodična poljoprivreda.

Šta sve podrazumeva porodična poljoprivreda i koliko je ona već prisutna kod nas u praksi?

- Porodična poljoprivreda obuhvata sve poljoprivredne aktivnosti koje obavlja porodica i koje se obavljaju u porodici, bilo da za svrhu imaju preživljavanje domaćinstva ili proizvodnju za tržište. Porodična poljoprivreda se vezuje za porodične farme, ono što mi u Srbiji prepoznajemo kao poljoprivredna gazdinstva. Ona obuhvata proizvodnju koju organizuje i realizuje porodica pretežno se oslanjajući na porodičnu radnu snagu i to na farmi koja je u vlasništvu porodice. Bitno je reći da ovakav model organizacije proizvodnje prisutan ne samo u poljoprivredi već i u šumarstvu, vodoprivredi, ruralnom turizmu i td.

Kada je reč o Srbiji, opšte je poznato da ruralni krajevi zauzimaju između 70 i 80 odsto naše zemlje i da u tim i takvim oblastima živi više od polovine stanovništva naše zemlje. Učešće poljoprivrede u BDP Srbije je i dalje visoko, iznad evropskog proseka, negde je oko 11 odsto. Isto važi i za učešće po-

Porodična poljoprivreda stub poljoprivrednog sektora

Kada je reč o Srbiji, opšte je poznato da ruralni krajevi zauzimaju između 70 i 80 odsto naše zemlje i da u tim i takvim oblastima živi više od polovine stanovništva naše zemlje. Učešće poljoprivrede u BDP Srbije je i dalje visoko, iznad evropskog proseka, negde je oko 11 odsto

ljoprivrede u ukupnoj zaposlenosti koje je oko 21 odsto. U kontekstu porodične poljoprivrede bitno je staci da od približno 632.000 poljoprivrednih gazdinstava, koliko ih u Srbiji ima, 99,6 odsto jesu u vlasništvu fizičkih lica. Ta i takva gazdinstva koriste 82 odsto zemljišta. Dakle, Srbija i te kako ima interes da se pozabavi ovim konceptom. Na nacionalnom nivou, postoji niz faktora koji su ključni za uspešan razvoj porodične poljoprivrede. Oni faktori koji nama najviše nedostaju su pre svega pristup tržištu, tehnologiji i finansijama. Medjutim, ciljne intervencije u poljoprivrednim, ekološkim i socijalnim politikama u svrhu podrške porodičnoj poljoprivredi donele bi konkretne promene na bolje.

Gde je mesto i koliki je značaj porodične poljoprivrede u ruralnom razvoju zemlje?

- Porodična poljoprivreda konzervira tradicionalan način poljoprivredne proizvodnje i čuva tradicionalne poljoprivredne proizvode, doprinosi smanjenu globalne gladi i nehranjenosti, doprinosi očuvanju biodiverziteta i omogućava

održivo korišćenje prirodnih resursa te tako doprinosi smanjenju siromaštva ruralne populacije. Dakle ona pruža važne socijalne, kulturne i ekološke usluge. Ona je deo ruralne ekonomije, koja zajedno sa urbanom ekonomijom jeste motor lokalnog ekonomskog razvoja. Porodična poljoprivreda doprinosi rastu ruralnog zapošljavanja pa time i ruralnom razvoju. Porodične farme imaju značajnu ulogu u proizvodnji domaćih proizvoda i veoma su pogodna za primenu "hrane nultnog kilometra", dakle one hrane koja se proizvodi na farmi i u vidu turističke ponude i prodaje na farmi, prelazeći tako nula kilometara.

Tokom studija na nekoliko evropskih univerziteta izučavali ste ruralni razvoj. Kako na porodičnu poljoprivredu „gledaju“ u evropskoj nauci i praksi?

- Takva poljoprivreda je dominantan oblik organizovanja poljoprivrede u Evropi. Skoro 70 odsto farmi na "Starom kontinentu" su porodične farme, dok čak 80 odsto onih koji rade u poljoprivredi su i vlasnici farmi na kojima rade. Dakle, evropska poljoprivreda jeste

porodična. Evropska Unija je lekciju o važnosti porodične poljoprivrede naučila 70-tih godina prošlog veka kada se suočavala sa nedostatkom hrane. Tada je svojom politikom podržala porodične farmere i vrlo brzo rešila problem nedovoljnosti hrane koji je nastao kao posledica Drugog svetskog rata. Danas, usled naglog rasta populacije, sa problemom gladi suočava se blizu osam miliona ljudi u svetu. Nauka, različito od discipline do discipline, pokušava da ponudi rešenje za ovaj problem. Biotehnologija i bioški inženjering vide rešenje u GMO, do oni koji dolaze iz teorije i prakse studija razvoja rešenje uglavnom vide u osnaživanju malih farmara, unapređivanju slabih tačaka lanaca snabdevanja u poljoprivredi, udruživanju poljoprivrednika, osnaživanju žena poljoprivrednica, kao i porodičnoj poljoprivredi.

Danas, kada se koncept "održivosti", kao lajt motiv, provlači kroz sve naučne discipline, porodična poljoprivreda još više dobija na značaju u evropskoj i svetskoj nauci. Kao rezultat znanja stečenog iz neposrednog kontakta sa zemljom i njihove sposobnosti da na održiv način upravljaju različitim ruralnim predelima, bio da su u pitanju njive, pašnjaci, baste, voćnjaci, vinogradi, porodični poljoprivrednici su u stanju da poboljšaju mnoge usluge ruralnih ekosistema. Zbog toga evropska nauka i praksa odaje izuzetno priznanje doprinosu ovog modela razvoju ruralnih krajeva, rekla je Ivana Pajić za „Sremsku poljoprivredu“.

S. Đaković - SI. Nikšić

Iz biografije

Ivana Pajić iz Sremske Mitrovice, dobitnica je stipendije EU za pohađanje magistarskih studija na prestižnom međunarodnom programu iz ruralnog razvoja. Među više od 400 kandidata ona je 2012. godine izabrana, da kao jedan od 10 studenata, bude nagrađena stipendijom koja pokriva sve troškove školovanja na pomenutom programu.

Pohađala je dvogodišnji program koga udruženo organizuju Univerzitet u Gentu (Belgija), Univerzitet A. Humboldt (Berlin, Nemačka), Univerzitet u Renu

(Francuska) i Slovački univerzitet za poljoprivredu u Nitri. Prethodno je Ivana Pajić završila Fakultet političkih nauka kao student generacije sa prosečnom ocenom 9,68, i master studije na Agroekonomskom odseku Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu.

Nakon povratka u Srbiju Ivana Pajić posvetila se izradi disertacije, koju će do kraja godine braniti na čuvenom Humboldt Univerzitetu, pod mentorstvom dr Von Witzke, savetnika za poljoprivredu u Vladi SR Nemačke i redovnog profesora ovog univerziteta.

Obezbediti tehničku podršku poljoprivredi

Do 2020. godine, godišnje u poljoprivredu bi trebalo uvesti oko 21.000 dvoosovinskih traktora, 15.000 jednoosovinskih i 15.000 moto oruđa. Osposobljavanje domaće proizvodnje može da pokrije od 80 do 90 odsto svih potreba. Zato je neophodno da se domaća proizvodnja finansijski i organizaciono podrži za proizvodnju godišnje oko 20.000 dizel motora, 20.000 traktora za domaće potrebe i oko 10.000 traktora za izvoz. Utvrđeno je da bi Srbija, usled nedostatka sopstvene proizvodnje morala godišnje trošiti oko 200.000.000 evra za nabavku 20.000 traktora iz uvoza koji su za oko 10.000 evra skuplji od domaće proizvodnje

Piše:
Branislav Gulan,
član Odbora za selo
Srpske akademije
nauka i umetnosti

U Republici Srbiji proizvodnjom traktora bave se dva privredna društva:

- IMT Industrija mašina i traktora AD - Novi Beograd I
- IMR Industrija motora Rakovica AD - Beograd

Proizvodnja traktora u periodu januar - decembar 2012. godine u odnosu na isti period 2011. godine zabeležila je rast od oko 19,54 odsto, odnosno proizvodnja je sa 1.402 traktora porasla na 1.676 komada. Broj traktora koja su posedovala poljoprivredna gazdinstva u Srbiji u 2012. godini je: 408.734 traktora.

Proizvodnja kombajna

U Republici Srbiji nema proizvođača kombajna odnosno isti se nabavljaju iz uvoza. Nekada najveća fabrika kombajna u ovom delu Evrope i jedina u Srbiji, "Zmaj" - Zemun, danas nema u proizvodnom programu ovaj proizvod. Poslednja 34 kombajna u ovoj fabrici su proizvedena 2005/2006. godine. U ranijem periodu, fabrika je proizvodila preko 1.200 kombajna godišnje i zapošljavala više od 4.000 radnika. Nakon privatizacije 2006. godine uništena je potpuno proizvodnja ovog proizvoda i otpušteni su radnici, 643 radnika je zatečeno na dan prodaje preduzeća, tako da oko 70 danas zaposlenih bave se proizvodnjom drugih proizvoda (prikolice, police i gondole za prodavnice).

Stanje i potrebe

Profesor dr **Ratko Nikolić** je tokom dužeg perioda organizovao svake godine naučni skup na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu na ovu temu. U radovima je prikazano stanje u oblasti mehanizacije i opreme i predložena proizvodnja u domaćoj industriji i neophodan uvoz kao i mogućnosti izvoza srpskih proizvoda u ovoj oblasti. Poslenici u ovoj oblasti ističu da nam je godišnje potrebno za obnovu mehanizacije najmanje 15.000 traktora, a da se danas proizvodi tek - 1.500!

Republika Srbija sa oko 5,1 miliona hektara poljoprivrednog zemljišta, od čega je oko 4,2 miliona hektara obradivo zemljište, solidnog kvaliteta, sa potencijalima za proizvodnju zdravstveno bezbedne hrane za preko 50 miliona stanovnika. Jer, Evropska unija ima 500 miliona stanovnika, a deset odsto njih se odlučilo da troši ovu hranu. Međutim, sa oko milion energetskih jedinica, oko 2,5 miliona priključnih mašina i opreme i preko 100.000 jedinica procesne tehnike i termotehnike prosečne starosti od 15

do 30 godina, ti potencijali ne mogu se iskoristiti, te stoga umesto da budemo značajni izvoznici hrane mi je uvozimo i za domaće potrebe. Stoga država mora da posveti znatno veću pažnju na obezbeđenju tehničke podrške poljoprivredi i prehrambenoj industriji i stalnom obrazovanju kadrova za poljoprivredu, šumarstvo i prehrambenu industriju.

Veoma je loša situacija u oblasti motora i traktora, proizvodnja je skoro stala, a na terenu preko 200.000 traktora treba zameniti u periodu do 2020. godine. Poljoprivreda koristi oko 408.734 dvoosovinskih traktora, oko 190.000 jednoosovinskih i oko 290.000 moto oruđa prosečne starosti od 15-20 godina. Do 2020. godine, godišnje u poljoprivredu bi trebalo uvesti oko 21.000 dvoosovinskih traktora, 15.000 jednoosovinskih i 15.000 moto oruđa. Osposobljavanje domaće proizvodnje može da pokrije od 80 do 90 odsto svih potreba. Zato je neophodno da se domaća proizvodnja finansijski i organizaciono podrži za proizvodnju godišnje oko 20.000 dizel motora, 20.000 traktora za domaće potrebe i oko 10.000 traktora za izvoz. Utvrđeno je da bi Srbija, usled nedostatka sopstvene proizvodnje morala godišnje trošiti oko 200.000.000 evra za nabavku 20.000 traktora iz uvoza koji su za oko 10.000 evra skuplji od domaće proizvodnje. Obezbeđenjem dovoljnog broja kvalitetne mehanizacije u proizvodnji bi smanjili prekomerno sabijanje zemljišta za najmanje 20 odsto, čime bi uštedeli godišnje oko 76.106.926 evra i smanjila bi se potrošnja goriva za najmanje 10 litara po hektaru ili 35.000.000 evra godišnje. To znači samo u ovoj oblasti na ova tri područja poljoprivrede Srbije bi uštedela oko 310 miliona evra godišnje.

U oblasti proizvodnje u ratarstvu gde je najveće korišćenje pogonskih i priključnih mašina, osposobljena domaća proizvodnja može da pokrije od 70-80 odsto svih potreba, a u nekim oblastima i 100 odsto potreba. Posebno je navede-

na potrebna proizvodnja oko 600 žitnih kombajna godišnje u domaćoj industriji. Utvrđeno je ušteda u obradi zemljišta i setvi primenom kvalitetnije mehanizacije od oko 100-140 miliona evra godišnje. Pored toga obezbeđenjem dovoljno kvalitetne mehanizacije moguće je povećati prinos svih ratarskih kultura, čime bi se prihodi u ratarstvu povećali u iznosu od 100 do 140 miliona evra godišnje. Korišćenjem starih kombajna ostvaruju se veći gubici za 1-2 odsto čime su štete na nivou od 30-45 miliona evra godišnje. Procena je da se uvođenjem dovoljno kvalitetne mehanizacije samo u ratarstvu mogu ostvariti godišnje uštede od preko 300 miliona evra.

Proizvodnja u povrtarstvu je u stalnom porastu kako na otvorenom prostoru tako još više u zatvorenom prostoru, gde je takođe uočen veliki nedostatak mehanizacije. Utvrđeno je da osposobljena domaća proizvodnja može da pokrije od 50-100 odsto svih potreba.

Proizvodnja u stočarstvu je na veoma niskom nivou ali se planiraju državne mere kako bi se stočarstvo dovelo na znatno viši nivo. Mehanizacija u stočarstvu je veoma zavisna od uvoza ali su istraživanja pokazala da se veći deo mehanizacije može obezbediti iz domaće proizvodnje sa većim ulaganjem države i boljom organizacijom.

Proizvodnja u voćarstvu i vinogradarstvu je stalnom porastu pa otuda su i potrebe za mehanizacijom sve veće. Utvrđeno je da osposobljena domaća industrija može da pokrije oko 80 odsto svih potreba u ovoj delatnosti.

U oblasti mehanizacije u melioracijama stanje je veoma nepovoljno, naročito u navodnjavanju. Trenutno se navodnjavanje tek nešto više od jedan odsto obradivog zemljišta. Neophodno je i u ovoj oblasti osposobiti domaću proizvodnju da pokrije što veći deo potreba, obzirom da se navodnjavanjem mogu znatno povećati prinos svih biljnih vrsta.

Šumarstvo Srbije sa oko dva miliona hektara šuma zahteva uvođenje novih traktora i odgovarajućih mašina u obimu od 150-200 šumskih traktora i oko 250 poljoprivrednih traktora u narednih pet godina.

U oblasti procesne tehnike i termotehnike utvrđeno je prosečna starost od preko 25 godina. Istraživanja ukazuju da je i u ovoj oblasti domaća industrija procesne i termotehničke opreme dovoljno osposobljena da samostalno proizvodi jednostavnije uređaje za domaće tržište i izvoz. Poseban rad bio je posvećen kako racionalnije nabavljati i koristiti mehanizaciju u poljoprivredi. Najzastupljeniji način organizovanosti porodičnih gazdinstava u Evropi, a posebno u Nemačkoj su mašinski krugovi. Jedan primer takve organizacije u Srbiji je Udruženje građana u Bačkom Petrovom selu, nedaleko od Ade, čime se ostvaruju uštede u investiciji od 30 - 80 odsto i u poslovnom korišćenju 20-35 odsto.

Predlog nauke

Nauka predlaže mere koje bi trebalo da sprovedu odgovarajuća Ministarstva Vlade Republike Srbije.

1. Uložiti značajno veća sredstva za pomoć u proizvodnji mehanizacije i opreme ključnog resursa za ostvarenje značajnih potencijala u proizvodnji zdravstveno bezbedne hrane za domaće potrebe i značajan izvoz - proizvodnja motora, traktora, žitnih kombajna, berača, priključnih mašina za ratarstvo, povrtarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, zaštitu bilja, melioracije zemljišta, šumarstvo, procesne tehnike i termotehnike.

2. Industriju motora, traktora i kombajna izmestiti na novu lokaciju i osposobiti za proizvodnju oko 20.000 dizel motora, 20.000 traktora i 600 kombajna godišnje za potrebe domaćeg tržišta i oko 10.000 traktora za izvoz. Vrednost postojeće infrastrukture omogućila bi izgradnju novog industrijskog centra

za proizvodnju motora, traktora i žitnih kombajna, kao i industrijski remont polovnih traktora i mašina.

3. Bolja organizacija (udruživanje) proizvođača poljoprivrednih mašina i opreme, podela rada i saradnja su uslov jeftinije i kvalitetnije proizvodnje, lakšeg prodora na domaće i strano tržište.

4. Organizovati stalno obrazovanje kadrova poljoprivrednih gazdinstava sa ciljem uvođenja savremene tehnologije u proizvodnju, racionalnog korišćenja poljoprivredne tehnike i unapređenje efikasnosti u svim oblastima proizvodnje u poljoprivredi, šumarstvu i prehrambenoj industriji.

5. Stimulisati udruženje porodičnih poljoprivrednih gazdinstava u formi **mašinskih krugova** ili **prstenova**, čime su moguće uštede u investiranju za 30-80 odsto, a na poslovima korišćenja mehanizacije za 20-35 odsto.

6. Ubrzati donošenje tehničkih propisa i standarda u oblasti mehanizacije sa primenom u proizvodnji u Srbiji. o

7. Hitno izraditi strategiju razvoja mehanizacije i opreme za poljoprivredu, šumarstvo, vodoprivredu i prehrambenu industriju.

ZAKLJUČCI

Na osnovu analize stanja u proizvodnji poljoprivredne mehanizacije u Srbiji proizilazi:

Srbija je u prošlosti imala veoma razvijenu i izvozno orijentisanu industriju poljoprivrednih mašina i opreme;

1. Posle 90-tih godina prošlog veka, za vreme sankcija, a posebno početkom tranzicije, odnosno privatizacije nakon 2000-te ova industrija zapada u ozbiljnu;

2. Kriza se manifestuje u padu proizvodnje poljoprivrednih mašina i opreme, smanjenju broja zaposlenih u ovim preduzećima i smanjenju njihovog učešća u ukupnom prihodu industrije i privrede u celini;

3. To se odražava i na disbalans u spoljnotrgovinskoj razmeni mašina i opreme. Sredstva koja se izdvajaju za uvoz su i do četiri puta veća od izvoznih prihoda ovih proizvoda;

4. Pad proizvodnje mašina i opreme, visoka uvozna zavisnost uzrokovali su tehničko - tehnološku zaostalost poljoprivrede. Sigurno je da se to odražava i na njenu nisku produktivnost i konkurentnost;

5. Zbog sve oštrije konkurencije na tržištu hrane, oseća se potreba za njenom tehničkom modernizacijom;

6. To podrazumeva revitalizaciju domaće industrije mašina i opreme, veće investicije, proizvodnju i izvoz istih, uz smanjenje uvoza;

Predlog mera za unapređenje industrije poljoprivrednih mašina i opreme:

1. Umesto izdvajanja značajnih finansijskih sredstava za uvoz mašina i opreme, treba povećati ulaganja u domaću industriju;

2. Za velike sisteme treba tražiti strateške partnere u inostranstvu. Ovi sistemi treba da se bave proizvodnjom mehanizacije za krupne posede. Oni su, pre svega, locirani u Vojvodini;

3. Čak tri četvrtine teritorije Srbije čini brežuljkasto i brdsko planinsko područje. U tim predelima dominira mali i srednji posed;

4. Proizvodne programe domaće industrije mašina i opreme treba prilagođavati veličini poseda;

5. Pored finansijske podrške razvoju ove industrije, istu podršku treba obezbediti i malim i srednjim preduzećima.

(Kraj)

Osnovni podaci

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupan ostvaren prihod proizvođača traktora (mil.EUR)	19,2	23,3	32,4	21,7	17,8
Broj preduzeća	2	2	2	2	2
Broj radnika	2085	1949	1849	1671	1644
Struktura preduzeća po veličini	velika	velika	velika	velika	velika
Struktura preduzeća po obliku svojine	državna	državna	državna	državna	državna

111 domaćih i odomaćenih sorti povrća

Tekst: Ž. Ilin, Đ. Gvozdenović, J. Boćanski, N. Novković, B. Adamović, Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet Novi Sad, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad (Preuzeto iz časopisa „Savremeni povrtar“)

Istorijski posmatrano, na razvoj povrtarstva u Srbiji značajan uticaj je imala blizina Bliskog istoka, Mediterana i iskustva u proizvodnji povrća iz zemalja Srednje Evrope. U poslednja dva veka, kao što je to slučaj i danas, pored već spomenutih, evidentan je i snažan uticaj iz Zapadne Evrope. Na osnovu ovoga može se reći da ova proizvodnja u Srbiji ima sva obeležja proizvodnje povrća u regionu, Evropi i svetu.

Proizvodnja povrća u Srbiji odvija se na otvorenom polju i u zaštićenom prostoru. Na otvorenom polju proizvodnja povrća odvija se u bašti (na okućnici, vikendici) i na njivi. Njivska proizvodnja povrća uslovno može da se podeli na kombinovanu proizvodnju povrća (u ratarsko/povrtarskom plodoredru i/ili zajedno sa voćarsko-vinogradskim i hortikulturnim biljkama) i intenzivnu proizvodnju povrća u specijalizovanim porodičnim komercijalnim gazdinstvima.

U zaštićenom prostoru proizvodnja kvalitetnog rasada i konzumnog povrća odvija se na nastiranom (malčovanom) zemljištu sa neposrednim pokrivanjem biljaka (bez noseće konstrukcije) agrotekstilom, zatim u niskim, poluvisokim i visokim platičnim tunelima, plastenicima i staklenicima.

S agronomskog stanovišta najveći značaj kod nas ima njivska proizvodnja povrća iz zaštićenog prostora, proizvodnja semena i sadnog materijala i na kraju proizvodnja povrća u bašti. Njivska proizvodnja povrća i proizvođa iz zaštićenog prostora namenjena je domaćem tržištu i za izvoz, dok je proizvodnja u bašti prevashodno namenjena za sopstvenu potrošnju u domaćinstvu, a viškovi se iznose na zeleno pijacu. S ekonomskog stanovišta

najveći značaj ima proizvodnja povrća u zaštićenom prostoru, njivska i na kraju proizvodnja povrća u bašti.

Cilj rada je da se, na osnovu prethodnih rezultata istraživanja i stanja u proizvodnji povrća, ponude rešenja koja će biti u funkciji razvoja povrtarstva i sela u Republici Srbiji.

Stanje u proizvodnji povrća na otvorenom polju

Veliki profesionalni proizvođači na porodičnim komercijalnim gazdinstvima su proizvodnju povrća na otvorenom polju u celosti rekonstruirali i maksimalno intezivirali, uvažavajući biološke zahteve gajenih biljaka. Organizovali su celogodišnju proizvodnju kvalitetnog svežeg povrća po količini i asortimanu poštujući principe smene useva u vrmenu i prostoru, uz održavanje plodnosti zemljišta i uvođenje novih tehnologija gajenja.

Prosečne površine pod povrćem u poslednjih 40 godina u Srbiji bile su 297.231 hektar, što čini oko 9% od ukupno obradivih površina. Minimalna površina pod povrćem, od 260.000 ha, zabeležena je 1970., a maskimalna (341.000 ha) 1996. godine. Na pomenutim površinama do 2010. godine gajilo se 68 povrtarskih vrsta vrstanih u 2 klase i 11 familija. Od 2010. godine u Registru poljoprivrednog bilja ostala je 41 povrtarska vrsta sa 111 domaćih i odomaćenih sorti povrća.

Od ukupnog broja gajenih vrsta zvanična statistika beleži površine (tab. 1), prinose i ukupnu proizvodnju kod 12 povrtarskih vrsta.

U periodu od 1970. do 2009. godine krompir se gajilo na površini od 90.802 ha. U prvoj deceniji XXI ve-

ka prosečna površina pod krompirom je na nivou 86.602 ha (tab. 1). Poslednjih 10 godina zabeležen je pad površina pod krompirom po stopi od -2,1% godišnje i rast prinosa po godišnjoj stopi od 3,3%.

Preostalih 11 povrtarskih vrsta (tab. 1) u proseku za poslednjih 40 godina gajile su se na površini od 157.630 ha. U periodu od 2000-2009. godine utvrđen je pad površina pod povrćem, kod paradajza po godišnjoj stopi od -0,5% a kod graška -7,3%. U istom periodu zabeležen je rast prinosa kod svih povrtarskih vrsta, kod kupusa i kelja po godišnjoj stopi od +0,2% a kod graška +5,6%. Stabilan rast površina i prinosa utvrđen je kod začinske paprike (površine rastu po stopi od +3,6% a prinos po stopi od +3,3%) i krastavca (površine rastu po stopi od +0,3%, a prinosi po stopi od 1,8%).

Prosečna proizvodnja beleži rast po godišnjoj stopi od +0,3% kod paradajza, kupusa i kelja pa do +10,9% kod pasulja. Pad proizvodnje utvrđen je kod bostana po godišnjoj stopi od -0,7% i kod belog luka gde je utvrđen pad proizvodnje po godišnjoj stopi od -0,9%.

Prikazani rezultati se slažu sa rezultatima istraživanja drugih autora, a stope promene će poslužiti za projektovanje prinosa, površina i ukupne proizvodnje u narednih 25 godina.

Na preostalih 48.799 ha gajilo se povrće u baštama, na okućnici, vikendicama i na manjim površinama na otvorenom polju, koje zvanična statistika ne registruje. Na ovim površinama gaji se dvadesetak vrsta povrća kao što su: kukuruz šećerac, boranija, salata, spanać, peršun, paštrnak, celer, plavi patlidžan, praziluk, tikvice, karfiol, brokola, kelera-ba, kelj pupčar, rotkva, rotkva, kineski kupus, šampinjoni, bukovča.

U Srbiji se u proseku za poslednjih 40 godina proizvodilo oko 2,1 miliona tona povrća i krompira u vrednosti od oko 435 miliona evra (tab. 2), na površini od oko 248 hiljada hektara (tab. 1). Od toga sveže povrće je oko 1,23 miliona tona (pasulj, grašak, crni luk, kupus i kelj, paprika, paradajz, bostan, mrkva, krastavac, začinska paprika i beli luk) sa površine od 157.630 ha i 852.394 t krompira sa površine od 90.802 ha.

Značajne količine povrća kod nas se proizvode u bašti, na okućnici ili na vikend naseljima. Ova proizvodnja je gotovo isključivo namenjena potrošnji u domaćinstvu i za plasman preko zelenih pijaca. Reč je o setvi i/ili sadnji velikog broja vrsta čitave godine. Sa površine od 300-400 metara kvadratnih apsolutno mogu da zadovolje potrebe četvoročlane porodice. Obično je veličina bašte 500-2.000 metara kvadratnih, što je mnogo više od potreba četvoročlane porodice. Viškovi završavaju na zelenim pijacama. U našim uslovima ova proizvodnja obično ima obeležja proizvodnje povrća po organskim principima. Po popisu poljoprivrede iz 2012. godine registrovano je 628.555 porodičnih gazdinstava. Svako od gazdinstava raspolaže u proseku sa oko 800 metara kvadratnih bašte.

Procena je da se u baštama (48.799 ha) proizvede oko 409.240 t povrća ukupne vrednosti od oko 85,5 milion evra.

Intenzivna proizvodnja povrća u specijalizovanim porodičnim komer-

Bašta sa plastenicima tunelskog tipa

Proizvodnja kupusa pri sadnji na stalne tragove i navodnjavanje na njivi

Tablica 1. Prosečne površine pod povrćem i krompirom (ha) u Republici Srbiji

Vrsta povrća	Prosek perioda				
	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	1970-2009
1. KROMPIR	96.889	86.887	92.829	86.602	90.802
2. PASULJ	18.359	24.003	24.569	23.517	22.612
3. GRAŠAK	9.041	11.428	11.496	13.184	11.287
4. CRNI LUK	20.048	22.682	21.412	19.888	21.008
5. KUPUS I KELJ	17.183	19.048	20.721	21.629	19.645
6. PAPIRIKA	16.989	17.568	18.275	19.375	18.052
7. PARADAJZ	18.017	19.265	19.745	20.725	19.438
8. BOSTAN	22.578	19.723	17.241	16.969	19.128
9. MRKVA	3.837	6.128	8.042	7.659	6.417
10. KRSTAVAC	5.770	7.379	8.042	8.748	7.485
11. ZAČINSKA PAPIRIKA	3.863	3.082	3.231	4.057	3.558
12. BELI LUK	/	/	/	9.000	9.000
UKUPNO	232.574	237.193	245.603	251.353	248.432

cialnim gazdinstvima podrazumeva proizvodnju povrća kao glavnog useva (paprike babure, turšijare ili roge, paradajz paprike, začinske paprike, crnog luka, paradajza za svežu potrošnju i preradu u sok, krompira, mrkve, peršuna, paštrnaka i celera, krastavca kornišona za preradu), naknadnog useva (kelj pupčar, kupus, krastavac kornišon), u postrnoj setvi, odnosno sadnji (krastavac kornišon za tržište, karfiol, brokole, cvekle za preradu i svežu potrošnju tokom zime i ranog proleća) i u predzimskoj setvi (zimski luk, spanać), uz uvođenje mehanizacije i navodnjavanja kao obavezne agrotehničke mere.

Intenzivna proizvodnja povrća na otvorenom polju zahteva dobru organizaciju, koncentraciju i specijalizaci-

ju proizvodnje. Koncentracijom proizvodnje osigurava se ekonomičnost korišćenja mehanizacije, sistema za navodnjavanje i radne snage. Specijalizacijom proizvodnje povrća podiže se nivo proizvodnje pojedinih vrsta povrća, kvalitet i ekonomičnost proizvodnje. U intenzivnoj proizvodnji značajno mesto imaju mere za održavanje i povećanje plodnosti zemljišta. U tom smislu pažnja je usmerena na kvalitetnu i pravovremenu obradu zemljišta. Obavezno uvođenje povrtarskog plodoredra, a dubrenju se pristupa isključivo na bazi kontrole plodnosti, planiranog prinosa i iznošenja hraniva (jedinicom prinosa). Đubri se organskim (stajnjakom) i mineralnim đubrivima. Zato postoji neraskidiva veza između stočarstva i povrtarstva.

Navodnjavanje je agrotehnička mera bez koje se ne može zamisliti intenzivna proizvodnja povrća. Navodnjavanje se oko 150-160 hiljada hektara pod povrćem i krompirom iz bunara, sekundarne kanalske mreže, vodotokova i uređenih sistema. Istovremeno, važno je ovom poslu pristupiti stručno, sa znanjem, u protivnom efekti navodnjavanja mogu biti veoma mali (ili čak mogu izostati), uz vrlo visoke troškove, i što je najgore ova mera može u vrlo kratkom vremenu da dovede do narušavanja strukture i plodnosti zemljišta. U intenzivnoj proizvodnji važno je strogo poštovanje rokova setve, odnosno sadnje i pravovremeno sprovođenje redovnih tokova mera nege, zaštite od korova, bolesti i štetočina.

(Nastaviće se)

Proizvodnja paprike na njivi

Proizvodnja povrća u bašti

RURALNE SREDINE U SRBIJI

Ruralnost poistovećuju sa siromaštvom

Iskustva EU ukazuju da osmišljena politika ruralnog razvoja, finansijski podržana, ima za rezultat uspešnu ruralnu ekonomiju, sa mogućnostima za zapošljavanje. Povratkom u selo, ono će opstati i ostati, jer u Srbiji od 4.600 sela na putu nestanka je – 1.200!

Piše: **Branislav Gulan**
(Autor je član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti)

U 986 sela ima manje od 100 stanovnika

Ruralni razvoj i ruralno preduzetništvo predstavljaju novu razvojnu filozofiju agrobiznisa u Evropskoj uniji. Reč je o novom konceptu društveno - ekonomskog razvoja u teoriji i praksi razvijenih zemalja. U Srbiji na žalost do sada nije postojala konzistentna i dugoročna politika ruralnog, kao ni razvoja preduzetništva, a tek se sad stvara dugoročna strategija ruralnog razvoja. Sastavni deo će biti i ruralno preduzetništvo kao moderan sistem privredivanja i održivog razvoja i modela multifunkcionalne poljoprivrede. Dakle, radi se o modelu privredivanja koji je vezan za poljoprivredu i „oko poljoprivrede“. Zato je multifunkcionalnost ključna reč nove agrarne i ruralne politike u Srbiji. Jer, oko tri četvrtine njene teritorije čine ruralna prostiranja na kojima živi polovina stanovništva. Polazeći od te činjenice postoje potencijali za razvoj agrarnog preduzetništva. U Srbiji je blizu milion nezaposlenih, a od deset radnika koji su ostali bez posla više od polovine moglo bi da se zaposli u ruralnim područjima. Povratak u ruralna područja ne znači, međutim, poseljačenje radnika i njihovo vraćanje ralu, motici i traktoru, već njihovo zapošljavanje u oblasti poljoprivrede - u šumarstvu, vodoprivredi, raznim uslužnim delatnostima, zanatstvu, domaćoj radinosti, infrastrukturi, malim i srednjim pogonima. Iskustva EU ukazuju da osmišljena politika ruralnog razvoja, finansijski podržana, ima za rezultat uspešnu ruralnu ekonomiju, sa mogućnostima za zapošljavanje. Povratkom u selo, ono će opstati i ostati, jer u Srbiji od 4.600 sela na putu nestanka je – 1.200! Uz to ide i reafirmacija starih zanata i tradicionalnih lokalnih proizvoda, sve izraženija tražnja za seoskim turizmom i interesovanje za lokalnu kulturu i tradiciju. Na taj način se uspostavlja veza između tradicionalnog i modernog. Slično kao u zemljama u razvoju ruralnost se i u Srbiji poistovećuje sa siromaštvom. U njoj je, na žalost nedovoljna podrška razvoju preduzetništva uopšte, pa

i agrarnog preduzetništva, zbog čega njena ruralna područja sve više „pate“ od deagrarizacije, senilizacije, pa i gašenja čitavih sela. Dokaz tome je da u 986 sela ima manje od po 100 stanovnika.

Negativna konotacija ruralnog

Ruralni razvoj i ruralno preduzetništvo predstavljaju novu razvojnu filozofiju agrobiznisa u Evropskoj uniji. Reč je o novom konceptu društveno-ekonomskog razvoja, koji je razrađen u teoriji i praksi razvijenih zemalja. U Srbiji na žalost do sada nije postojala konzistentna i dugoročna politika ruralnog, kao ni razvoja preduzetništva, a tek se sad stvara dugoročna strategija ruralnog razvoja. Sastavni deo će biti i ruralno preduzetništvo kao moderan sistem privredivanja i održivog razvoja i modela multifunkcionalne poljoprivrede. Dakle, radi se o modelu privredivanja koji je vezan za poljoprivredu i „oko poljoprivrede“. Zato je multifunkcionalnost ključna reč nove agrarne i ruralne politike kod nas, pošto je Srbija izrazito ruralna zemlja.

U agroekonomskoj teoriji ne postoji jedna standardna, univerzalna definicija ruralnosti. Kod definisanja ruralnog

u razvijenim zemljama preporučuju se mnogi indikatori. U nerazvijenim zemljama još uvek se ruralno tretira sa negativnom konotacijom, u smislu suprotstavljanja urbanom. Međutim, u agrarnoj ekonomiji razvijenih zemalja postoji novi koncept ruralne ekonomije koja predstavlja kompleks seoskih ekonomskih aktivnosti (primarna poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo, šumarstvo, turizam, zanatstvo, uređenje prostora, rekreativne i ekološke aktivnosti...). To znači, ruralni razvoj se definiše kao integralna, teritorijalno zaokružena, seoska privreda, koju čini skup međusobno povezanih privrednih delatnosti. I još nešto: u razvijenim zemljama prisutna je tendencija odvajanja ruralne politike od agrarne, kao zasebnih segmenata ekonomske politike. Preduzetništvo se u savremenoj ekonomiji smatra četvrtim faktorom društvene reprodukcije-pored zemlje, rada i kapitala. Ideja agrarnog preduzetništva javlja se sedamdesetih godina prošlog veka u Evropskoj ekonomskoj zajednici, da bi bila posebno podržana devedesetih godina XX veka u EU.

Ruralna razvojna strategija EU sadrži sledeće komponente: podizanje lokalnih potencijala, osmišljavanje regionalnog koncepta, pristup „od dna ka vrhu“, decentralizaciju, integraciju i multisektorski pristup, horizontalno povezivanje i stvaranje mreže između javnih i privatnih partnera. Sociokulturna dimenzija razvoja uključuje poljoprivredu kao ključnu delatnost u planiranju regionalnog prosperiteta.

Kroz nju treba da se očuva kulturna baština i tradicija izrade proizvoda tipičnih za neki region. Uz to ide i reafirmacija starih zanata i tradicionalnih lokalnih proizvoda, sve izraženija tražnja za seoskim turizmom i interesovanje za lokalnu kulturu i tradiciju. Na taj način se uspostavlja veza između tradicionalnog i modernog. Ruralno područje Srbije zauzima oko tri četvrtine njene teritorije na kojoj živi gotovo polovina stanovništva. Nedovoljna pažnja se međutim poklanja ruralnim problemima. Slično kao u zemljama u razvoju ruralnost se i u Srbiji poistovećuje sa siromaštvom. U njoj je, na žalost, nedovoljna podrška razvoju preduzetništva uopšte, pa i agrarnog preduzetništva, zbog čega naša ruralna područja sve više „pate“ od deagrarizacije, senilizacije, pa i gašenja čitavih sela. Dokaz tome je da u 986 sela ima manje od 100 stanovnika.

Iskustva nerazvijenih i razvijenih

Dosadašnja iskustva u primeni integralnog ruralnog razvoja (IRR) u nerazvijenim zemljama su negativna. Sve do danas u ovim zemljama nisu ostvareni očekivani rezultati, zbog toga što nisu stvorene potrebne društvene pretpostavke za efikasnu implementaciju projekta IRR. Razlozi koji su doveli do neuspeha u realizaciji ovog koncepta u nerazvijenim zemljama, efikasno su otklonjeni kod razvijenih čija su iskustva zanimljiva.

Kao kolevka poljoprivrede Francuska je prva lansirala novi model IRR. Počelo se kroz prostorno planiranje. Pozitivni efekti su se odmah videli, pa je osamdesetih godina prošlog veka godišnja stopa nestajanja porodičnih farmi svedena na samo dva odsto! U Austriji je ovaj koncept predstavljen kroz razvoj planinskih područja, a Italija je u ruralnu fazu ušla preko reforme strukturnih fondova krajem osamdesetih godina prošlog veka. Portugalija i Irska počeli su modernu ruralnu fazu u poslednjoj deceniji XX veka kroz integralne projekte. Za manje razvijene zemlje, kakva je i Srbija, poučan je primer Španije koja nije posedovala odgovarajuće institucionalne resurse potrebne za implementaciju koncepta IRR. Ova zemlja je zanimljiva i po svom geografskom i geostrategijskom položaju, ali i po nedostatku infrastrukture, zbog čega su mnoga njena područja bila ekonomski neinteresantna i izolovana. Program je uspeo jer je Vlada Španije u početnoj

fazi investirala u industrijske pogone na ruralnim područjima. Rezultati su bili vidljivi u otvaranju novih radnih mesta i korišćenju prirodnih resursa na ruralnim teritorijama. Došlo je do povećanja broja malih i srednjih preduzeća, a konsultantske agencije su unele savremenu tržišnu logiku i filozofiju. Pronađena su rešenja kojima se ne narušava ravnoteža između prirode i čoveka, kako bi prostori ostali ekološki očuvani i pored intenziviranja aktivnosti na ekonomskoj valorizaciji i rešavanju socijalnih i demografskih problema.

Zanimljiva su i iskustva Švajcarske u podršci malim porodičnim farmama, maloj privredi u celini, posebno razvoju turizma u ruralnim sredinama. Provođenje efikasne ruralne politike može biti primer kompatibilnosti agrarne, ruralne, regionalne i globalne razvojne politike. Osnovna karakteristika švajcarskog pristupa je dominacija regionalnog nad sektorskim. Ovome doprinosi i državno uređenje koje je po mnogo čemu specifično u svetu.

Irski recept uspeha

Za Srbiju je posebno poučno iskustvo Irske, koja je u Evropsku ekonomsku zajednicu ušla 1973. godine, kao nerazvijena zemlja. Za kratko vreme ova zemlja je ostvarila ne samo impresivan privredni razvoj, već i radikalnu društvenu transformaciju. Od izrazito agrarne i tradicionalno imigrantske zemlje, ona je dostigla nivo visoko razvijene postindustrijske imigrantske zemlje. Recept uspeha je i u tome što su Irski shvatili, na početku tranzicije, da ruralni razvoj nije sinonim za poljoprivredni razvoj. Integracija ruralnih područja išla je kako preko poljoprivrednih tako i nepoljoprivrednih delatnosti.

Zahvaljujući čitavom nizu reformskih akata iz devedesetih godina prošlog veka, donetih u cilju poboljšanja ekonomske i socijalne kohezije, ruralna područja postaju sve više privlačna za različite vrste biznisa, naročito za one koji nisu konkurentni u prenaseljenim urbanim centrima. Otvaranje mogućnosti za nove poslove počelo je da privlači sve veći broj ljudi u nekada zapostavljena ruralna područja. Na selo, kao područje života i rada i življenja, na koja se više ne gleda sa rezignacijom. Održivost ruralnog razvoja, po novom konceptu, ne ogleda se samo u očuvanju kvaliteta prirodnih resursa i biodiverziteta, već i u očuvanju socijalnog i kulturnog diverziteta, kao osnove opstanka na našoj ugroženoj planeti. Programi ruralnog razvoja koji se stvaraju u Srbiji usmereni su na obuku seljaka-farmera za korišćenje novih tehnologija u restrukturiranoj poljoprivrednoj proizvodnji, čime se doprinosi smanjenju izolacije najznačajnijih regiona. Za razliku od modela tradicionalne industrijalizacije, ovi modeli akcent stavljaju na lokalne uslove i mogućnosti. Zahvaljujući takvim programima u okviru ruralne ekonomije žiteljima tih područja pruža se, dakle, šansa da se, pored poljoprivrede bave i drugim delatnostima, kao što su šumarstvo, zanatstvo, turizam i druge aktivnosti usmerene na održavanje ruralnog ambijenta. Na taj način sve manje ljudi radi u poljoprivredi mada najveći deo populacije živi u ruralnim područjima. Osnovu tog novog pristupa čini razvoj biznisa u i oko poljoprivrede. Međutim, ne sme se gubiti iz vida da nema ruralnog razvoja bez prisustva poljoprivrede u izvesnom stepenu na šta ukazuje i evropski Parlament, ali i da razvoj ruralnih zajednica ne može biti poveren samo poljoprivredi.

(Nastaviće se)

Zatvorene škole u čak 40 sela

Učionice mnogih osmoletki u unutrašnjosti Srbije ostale prazne i zakatančene u septembru. Ništa bolje nije ni u srednjem obrazovanju - ugašeno 189 odeljenja. Ključni problemi mali priraštaj i migracije

U Mršelju, Crkavcu, Ljubanju, Toplom Dolu, Tularu, Medevcu, Piskupovu i Crkavcu u septembru nije zazvonilo školsko zvono. Tako je u više od 40 sela u Srbiji. Klupe su ostale prazne. Nema đaka. Zakatančene škole čekaju da se rode i stasaju neki novi klinici.

Ako ih bude, učitelji će ponovo doći da ih uče. Iskustvo, međutim, pokazuje da se u opustele učionice retko vraća dečja graja. Zbog bele kuge crno se piše ne samo seoskim školama, nego i onima u gradu. Srednjim, kao i osnovnim. Samo prošle i ove godine generacija učenika koji su upisali prvi razred srednje škole bila je malobrojnija za po 7.000 do 8.000 nego ranije.

I baš zato u srednjim školama širom Srbije ovog septembra ugašeno je 189 odeljenja. Nije otvore-

no nijedno novo u odnosu na prošlu školsku godinu. Najveći danak platili su trogodišnji smerovi u srednjim stručnim školama. Mada, praznih klupa ostalo je i u gimnazijama. Samo je u medicinskim i ekonomskim školama gužva takva da se ne boje kako će ostati bez đaka i odeljenja. Ove godine, kada se zbroje sva odeljenja srednjih škola, od prvog do četvrtog razreda, ima ih više od 11.000. Ali godinama unazad, svakog septembra bilo ih je više za 200 do 300, pišu „Novosti“.

Statistika deluje manje dramatično kada je reč o osnovnim školama: 2014. godine ugašeno je 97, a otvorena 92 nova odeljenja. Osnovci su „u minusu“ za samo pet odeljenja. Problem je u tome što su učionice ostale prazne u selima, a nove otvorene u gradovima.

Број одељења са	Школски округ	Београд	Лесковац	Ниш	Нови Сад	Ранилуг
5 и мање ђака		152	300	111	10	106
6 до 10 ђака		251	296	293	183	79
11 до 15 ђака		194	305	170	315	62
16 до 20 ђака		445	374	67	1.074	19
21 до 25 ђака		2.010	575	707	1.274	12
26 до 30 ђака		2.130	327	852	689	4
31 и више ђака		294	38	134	14	0

Stanje ratarskih, povrtnarskih i voćarskih kultura

Poljski glodari

Vizuelnim pregledom useva posejanih strnih žita i lucerišta, na više lokacija, registrovane su aktivne rupe od poljskih glodara, kao i oštećenja na usevima od njihove ishrane.

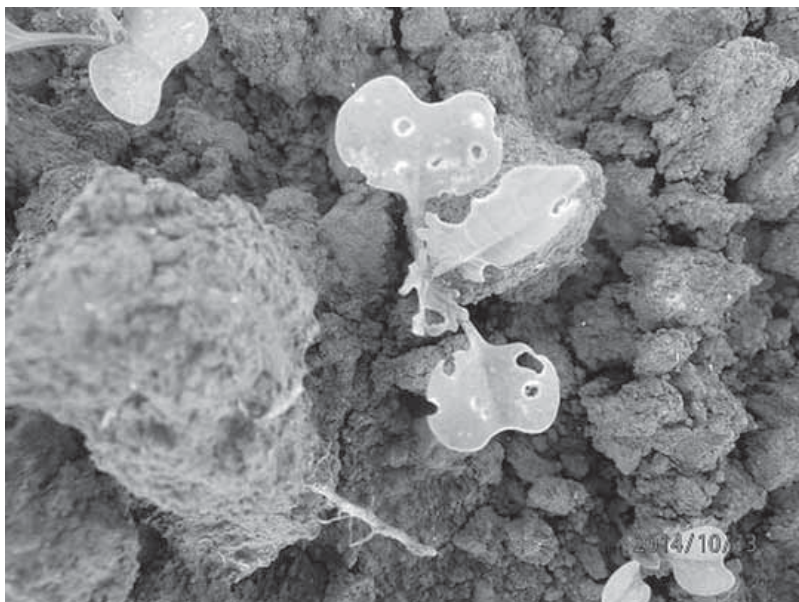
Strna žita, pored lucerke i deteline, spadaju u grupu useva koje omogućavaju optimalne uslove za aktivnosti sitnih poljskih glodara. Kritičan period za strna žita je od nicanja do berbe. Poljska voluharica, *Microtis arvalis* i miševi iz roda *Apodemus*, su migratorne vrste i u zimskom periodu strna žita i lucerišta su im jedini izvor hrane. Do njihove prenamnoženosti dolazi usled redukovane obrade, malog broja prirodnih neprijatelja (uništavaju staništa ptica grabljivica), tople i duge jeseni, suve i blage zime. Parcele na lokalitetima u Srbobranu i Bečeju, neophodno je redovno pregledati i primeniti mere zaštite useva. Hemijske mere borbe treba primenjivati i na parcelama posejanim lucerkom i strnim žitima, a na okopavinama sprovođiti i agrotehničke mere: dubokim oranjem razoravati gnezda i na taj način sprečiti prelazak na neokopavine. Za redukciju velikih populacija glodara osim rodenticida, preporučuje se i postavljanje stubova za ptice grabljivice (2-5 mobilna stuba na površini od 10 ha). Rodenticidima suzbijati inicijalne populacije, iz kojih će se razmnožiti prolećne jedinice.

Preventivnu zaštitu ozimih strnih žita obaviti pre setve, kod brojnosti II kategorije, a korekciju posle nicanja useva, u više navrata, po potrebi, registrovanim rodenticidima za primenu u polju: aktivne materije na bazi cink fosfida, bromadiolona, hlorofacinona, natrijum-selenita, po preporuci.

Vaši u usevu ječma

Vizuelnim pregledom useva ozimog ječma, sorta Rudnik (50ha), setva 5.10.2014. na lokalitetu u Bečeju, registrovano je prisustvo lisnih vaši, *Aphididae spp.* u indexu napada 6,25. Ječam se nalazi u fenofazi po BBCH skali 11-12 (jedan do dva lista razvijeno).

Biljne vaši se redovno javljaju u usevima strnih žita. Hrane se isisavanjem biljnih sokova i javljaju se kao krilate i beskrilate forme. Strna

Oštećenja od kupusnog buvača

žita napadaju više vrsta vašiju, a najopasnije su one, koje su prenosioci, vektori virusa:

- *Rhopalosiphum maydis*
- *Rhopalosiphum padi*
- *Sitobion avenae*
- *Metopolophium dirhodum*
- *Shizaphis graminis*

Štete od indirektnih šteta se u uslovima toplog vremena, mogu manifestovati u jesen, ili, ako se zaštita ne obavi, rano u proleće. Zaražene biljke zaostaju u porastu, dobijaju žutu boju, lišće je nakostrešeno. Takve biljke ne klasaju. (simptomi oboljenja žute patuljavosti ječma koje prouzrokuje virus žute patuljavosti ječma - Barley Yellow Dwarf Luteovirus). Da bi vaši postale infektivne, moraju se prvo hraniti na usevu. Virus se u vašima zadržava 2-3 nedelje. Nema podataka o kritičnim brojevima naseljenih vaši u jesen, a one tada naseljavaju mlade biljke (i vrše zarazu). Insekticidni tretman bi trebao da se odradi dan, dva, po naseljavanju vaši. U početku vaši naseljavaju ivice parcela, pa se prvo tretiraju rubovi, a posle vizuelnih pregleda jednom nedeljno, ako se uoče jedinke vaši i unutar parcele, obaviti tretman i na tom delu. Treba imati u vidu i da primena insekticida uništava i njihove prirodne neprijatelje: larve bubamara, Co-

ccinelidae, *Chrysopa*, larve osolikh muva, *Syrphidae*. Registrovani insekticidi:

- Decis 2,5 EC (a.m. deltametrin), 0,2-0,3l/ha;
- Etiol tečni (a.m. malation), 1,5-2,5l/ha;
- Talstar 10 EC (a.m. bifentrin), 0,1-0,15l/ha;
- Fenitrotrion 50 EC (a.m. fenitrotrion), 1l/ha.

Plamenjača na salati

Vizuelnim pregledom proizvodnje povrća u plastenicima 15.-16.10. (lokacija kontinuiranog monitoringa- Mihajlovo) uočili smo simptome plamenjače na salati (*Bremia lactucae*). Nivo infekcije prisutan u različitim intenzitetu od pojedinačnih uglastih pega, ovičanih glavnim lisnim nervima, pa do potpune infekcije i propadanja najstarijih listova koji su na zemljištu. Na svakoj biljci - na donjim listovima prisutan simptom hloroze svetlo zelene do žute boje. (sorta Sunny, predusev paradajz, rasađena 25.09., fenološka faza po BBCH skali 16-18- razvijeno šest do osam listova).

Preporuka proizvođačima je da obave tretman fungicidima u ranijem stadijumu razvoja salate i na početku pojave simptoma:

- Aliette 80 WP 0,25-0,37% (a.m. fosetil aluminijum). Karenca 14 dana.
- Infinito SC 1,6 L/

Različiti intenzitet simptoma plamenjače na salati

ha (a.m. propamokarb-hidrohlorid+fluopikolid). Karenca 7 dana

Štetočine uljane repice

Na području RC Vrbas, uljana repica se gaji na 190 ha. Vizuelnim pregledom parcela pod uljanom repicom, na lokalitetu u Vrbasu, registrovali smo oštećenja od buvača, *Phylotreta spp.* na svakoj biljci uljane repice. Oštećenje lisne mase se kreće od 5-30%. Setva je obavljena 25.9., a posejana je sorta Hydromel.

Štete na uljanoj repici pravi imago na kotiledonima i mladim listićima, izgrizajući jamičasto lisnu masu. Jako oštećeno lišće ima sitast izgled. Ukoliko se biljke uljane repice ne zaštite, može doći do propadanja biljaka usled jačeg napada. Štete od kupusnih buvača se obično registruju u proleće, ali sa porastom temperatura u jesen, dolazi i do oštećenja i do potrebe za insekticidnim tretmanom u jesenjem periodu. Prisustvo buvača se može pratiti žutim lovnim posudama i vizuelnim pregledom biljaka. U cilju zaštite uljane repice od buvača, preporučuje se tretiranje semena insekticidima (izostao tretman na ovoj parceli). Hemijski tretman se preporučuje kada je oštećeno 10% lisne mase. Registrovan je insekticid Pynex super 420 Ec (a.m. hlorpirifos+bifentrin), 0,4-5l/

ha i Etiol prah 5(a.m. malation), 200-300g na 100m². Registrovali smo i pojedinačno prisustvo lisnih vašiju. RC Vrbas nastavlja sa vizuelnim pregledom uljane repice.

Jesenje - plavo prskanje voća

Prskanje voća u jesen je neophodna mera kontrole gljivičnih oboljenja. Suzbijaju se patogeni koji prezimljavaju u kori drveta, grana, na pupoljcima. Da se infekcije ne bi ostvarile u kasnu jesen, ukoliko su klimatski uslovi povoljni (dosta padavina kao ove sezone), patogeni se moraju uništiti na mestima prezimljavanja. Tretiranje bakarnim preparatima, koji su registrovani za tu namenu se izvode kad opadne 60-70% lišća. Ne preporučuje se prskanje kad ima dosta lišća, jer se fungicid u tom slučaju zadrži na lišću, a ne na granama, grančicama i drugim skrivenim mestima, gde se nalaze paraziti. Pre početka tretiranja, opalo voće i lišće se mora ukloniti (sa pojedinačnih stabala, a na plantažama se takvo lišće duboko zaorava), slomljene grane (pogotovo kod jabučastog voća) pokupiti iz zasada, posebno one sa prepoznatljivim simptomima bakterioza (osušeno lišće koje nije opalo - „mrke zastavice“). Preporuka je da se jesenje tretiranje izvodi i drugi put, kad opadne 100% lisne mase.

Ekonomski najznačajniji patogeni kojima se smanjuje infektivni potencijal ovim tretiranjem:

- *Taphrina deformans*;
- *Monilia laxa*;
- *Clasterosporium carpophilum*;
- *Cytospora cincta*;
- *Pseudomonas syringae*;
- *Erwinia amilovora*;
- *Venturia inaequalis* i *V. pyrina*

Registrovani fungicidi:

- Bakarni oksihlorid 50 (a.m. Cu iz bakaroksihlorida), 1,5%;
- Bakrocid S 50 (a.m. Cu iz bakaroksihlorida), 0,75%;
- Cuproxat (a.m. bakar iz bakar sulfata trobaznog), 0,6%;
- Nordox 75 Wg (a.m. Cu iz bakar oksida), 0,2%

Prskanje izvoditi na temperaturi 8-10°C po suvom vremenu.

Rupe od glodara u usevu šećerne repe

Vaši na ječmu

Roba za svačiji ukus i džep

Za poljoprivrednike na poslednjem šidskom vašaru posebno interesantni delovi za mehanizaciju i priključne mašine, omamljivači za stoku, oprema za konje... – U ponudi telad po ceni od 500 evra – Malo popusti prodavac, malo kupac i posao se brzo sklopi

Sve što nudimo danas u Šidu na vašaru, kao i uvek, za kupce je skupo, a za nas prodavce jeftino. Zato mora da popusti i jedna i druga strana, da bi trgovina bila uspešna. Ja uvek gledam da prvi malo popustim ja, a onda kada to učini i mušterija, svi budu srećni i zadovoljni. Ovako nam je pričao na čuvenom šidskom vašaru 15. oktobra, jedan od prodavaca, **Milan Milanko** iz Indije, koji je tog dana u ponudi imao razne delove za traktor.

Kaže da mu roba nije skupa, a kao potvrdu toga navodi cenu ratkapni za špediter, koje koštaju samo 350 dinara, ali da i pored toga mušterija, ipak, nema u onolikom broju kao ranijih godina i dodaje:

- Mislim da je glavni razlog za to, naravno, besparica, ali isto tako „krivac“ je i ovo lepo vreme zbog

kojeg su svi poljoprivrednici danas otišli na njivu. Sezona poslova je u punom jeku, pa treba iskoristiti ove lepe dane da se sve na vreme pozavršava dok nisu krenule kiše i mrazevi. Zato je danas i slaba poseta mušterija na ovom delu vašara.

Tog dana su dosta bile tražene hranilice za prasiće, a najveća se prodavala po ceni od oko 8.500 dinara. Stigle su iz Mitrovice, a proizvodi ih **Cviko Mihajlović**. Prodavac na njegovoj tezgi kaže da je na vašaru najvažnije postići dogovor sa mušterijom i onda je trgovina lagana.

Privatnik **Đuro Sović** iz Temerina pravi omamljivače za klanje svinja. Kaže da je rodom iz Morovića, tako da mu je dolazak na šidski vašar ne samo prilika da nešto zaradi, nego i da ujedno obiđe svoju kuću u Moroviću.

Milan Milanko iz Indije, u ponudi ima razne delove za traktor. Kaže da mu roba nije skupa, a kao potvrdu toga navodi cenu ratkapni za špediter, koje koštaju samo 350 dinara, ali da i pored toga mušterija, ipak, nema u onolikom broju kao ranijih godina, a glavni krivac je besparica

Vijčana roba 300 dinara kilogram

- Omamljivače za klanje sam pravim i živim isključivo od toga. Kakva će prodaja biti ove zime, tek

ću da vidim s obzirom da sezona klanja svinja još uvek nije počela, to će krenuti tek krajem novembra.

Prošle godine se radilo solidno, zadovoljan sam prodajom i zaradom – kaže Đuro Sović, dodajući da najveći broj mušterija čine komšije iz susjedne Hrvatske.

Osim omamljivača, ovaj majstor iz Temerina proizvodi i delove za punjače, od instrumenata, preko dioda, do prekidača. Kaže da redovno posećuje skoro sve vašare po Vojvodini: Žabalj, Rumu, Topolu, Temerin... U odnosu na ostale gradove, naglašava da najmanje zaradi na šidskom vašaru, jer meštani dolaze uglavnom samo da bi razgledali robu, a slabo ko nešto i pazari.

Stakla za traktore i prateći program tog dana na vašaru nudili su predstavnici jedne firme iz Pančeva. Jedna od vlasnica firme kaže da dolaze na vašar u Šid jer znaju da ne može svaki kupac da njihovu robu naruči preko interneta, a i kad je naruči, onda ima problem kako da je ugradi i dodaje:

- Kupljeni deo na traktoru ne može da montira mehaničar, nego mora staklar, a nema baš svako mesto staklara, pa upravo zbog toga mi našim kupcima vršimo uslužnu montažu. Jako puno radimo na terenu i evo i danas, nakon vašara, idemo na nekoliko adresa u okolini,

Omamljivače za klanje sam pravim i živim isključivo od toga. Kakva će prodaja biti ove zime, tek ću da vidim s obzirom da sezona klanja svinja još uvek nije počela, to će krenuti tek krajem novembra

Polovni delovi za poljoprivredne mašine

Telad 500 evra

Hranilice za svinje

Stakla za traktore stigla su iz Pančeva

Sedla koštaju od 150 do 300 evra, bičevi od 20 do 30 evra, amovi su od 150 do 230 evra, a kaiševi od čiste kože su od 1.000 do 1.500 dinara

Branko Brzovan iz Rume

Milan Milanko iz Inđije

Jovanka Đorđević iz Kruševca

od Šida do Beograda, odnosno do Pančeva, tako da ćemo kući doći tek kasno noćas. Porodična je firma, radimo svi i po 20 sati dnevno, a cene su nam jako povoljne, naprimer, šoferšajbna za „fergusona“ košta 2.000 dinara.

Robu za svačiji ukus i za svačiji džep na vašaru je nudio **Branko Brzovan** iz Rume koji je vlasnik zanatske radnje koja proizvodi konjsku opremu.

- Sedla koštaju od 150 do 300 evra, bičevi od 20 do 30 evra, amovi su od 150 do 230 evra, a kaiševi od čiste kože su od 1.000 do 1.500 dinara. Osim Šida i Rume, idem redovno i na vašare u Topli, Senti, Debeljači, Zablju...U Šidu je prodaja uvek dobra, ali samo zahvaljujući tome što veliki deo posetilaca čine komšije iz susedne Hrvatske, koji imaju veću platežnu moć od Šidana - kaže **Branko Brzovan**, dodajući da je u pitanju porodični biznis, jer u proizvodnji zajedno sa njim učestvuju i supruga i sin.

Čak iz Kruševca na vašar u Šid tog dana su došli i vlasnici radnje

koja u ponudi ima cegere, korpe i sita koja sami proizvode.

- Imamo razna sita - od malih za kućnu upotrebu po ceni od 250 do 350 dinara i pa do ovih velikih pekarskih koja se kreću od 800 do 1.000 dinara. Cegeri su nam od 900 do 1.500 dinara. Prodaja ne ide kao ranije, ali ipak smo zadovoljni. Mnogo bolje se zaradi po vašarima u Vojvodini nego Srbiji, naročito jer ovde ima dosta kupaca iz Hrvatske koji su baš dobre platiše, pa nam se zbog toga i isplati da dolazimo čak iz Kruševca - kaže **Jovanka Đorđević**, vlasnica radnje.

Poljoprivrednik **Marko Cerić** tog dana na vašar je došao u potrazi za jeftinim jaganjcima. Međutim, njih u ponudi nije bilo, a od stoke su se nudila samo telad po ceni od 500 evra.

Ono što je u vašarskoj ponudi bilo standardno i što nije omanulo kako u pogledu ponude tako i u pogledu potražnje, bilo je pečenje, koje se prodavalo po ceni od 1.000 dinara za praseće, odnosno 1.400 dinara za jagnjeće. **S. M. - M. M.**

Mnogo bolje se zaradi po vašarima u Vojvodini nego Srbiji, naročito jer ovde ima dosta kupaca iz Hrvatske koji su baš dobre platiše, pa nam se zbog toga i isplati da dolazimo čak iz Kruševca

Omamljivači za klanje svinja proizvedeni u Temerinu

Velika ponuda alata

RUDNIK MINERALA I KORISNIH SUPSTANCI

Žir kao hrana za ljude

Plod od hrasta - žir, nije ni malo drugačiji od samog stabla hrasta i poseduje neverovatne količine minerala i korisnih supstanci. Možemo slobodno reći da u današnje vreme supermarketa i velikih trgovinskih lanaca, o žiru gotovo da ništa i ne znamo, prenosi sajt www.prirodnolenjenjebiljem.blogspot.com/.

Poznat je, recimo, podatak iz starih spisa da je srpski narod preživio tešku 1815. godinu praveći brašno od žira od kojeg je pravio lekoviti hleb. Žir je takođe veoma bogat sa elektrolitima. Iako znamo da je žir kao hrana poznat svim divljim životinjama, on može isto tako veoma koristan da bude za ljude. U 100 grama ploda nalazimo 144 mg fosfora, 83 mg kalcijuma, 56 mg magnezijuma, 300 mg kalijuma preko deset izuzetnih minerala koji nam svakako nedostaju. Ovaj plod je bogat sa ugljenim hidratima čak 55 do 60 odsto, proteina ima oko 5,5 odsto, masti takođe oko 5,5 odsto. Kafa od žira nije jedini recept koji ćemo ovoga puta podeliti. Recimo još i to da je hrastov plod detaljno ispitan i zna se da sadrži sve osim vitamina, ali se to da kombinovati sa drugim lekovitim plodovima, korenjem i lišćem, koje nam je takođe podarila majka priroda.

Brašno od žira

Put žira do ljudske ishrane nije tako brz i jednostavan, takođe nekad je on bio i osnovna stočna hrana što danas više nije tako jer je bitna hiperprodukcija i takozvana "bildovana" stoka koja puno brže napreduje u težini i koja je pre svega profitabilna. Od 100 kilograma sirovog žira iz šume, može se dobiti desetak kilograma brašna.

Priprema: žir se prvo ubacuje u veliki sud, to je ujedno i prva termička obrada kada se uništavaju svi insekti koji se nalaze u njemu, ovde se on prži ne više od 15-20 minuta. Proprženi žir se zatim ubacuje u sud ili u mašinu za skidanje kore, kada se odbaci ljuška žira tek onda ide na dalju obradu, a to može biti i još jedno dodatno prženje, na određenoj temperaturi u zavisnosti od toga šta se želi. Nakon toga se žir samelje u brašno.

Ako se pravi kafa od žira, tada je potrebno da ga pržite na temperaturi od 180-200 stepeni, ako želite samo brašno od žira, onda to radite na temperaturi od 100 do 120 stepeni. Ukus žira koji je ovako pečen je negde između kafe i kestena. Blago gorkast o prepun korisnih sastojaka. Kafa od žira se pravi gotovo isto kao i redovna kafa, s tim da je prilagodite sebi (slobodno dodajte malo domaćeg meda), a možete napraviti i belu kafu.

Kafa od žira protiv dijabetesa

Prosušen i samleven plod u ljusci žira do pre dvesta godina pripremao se kao kafa od žira. Pržio se i mleo pa se potom kuvao. Ova kafa pripremljena od prženog žira i danas se koristi se kao lek za malaksalost i iznurenost, anemiju i malokrvnost, nervozu i stres, nesanicu, kostobolju, rahitis, od sluzi iz ušiju. Kafa od žira preporučuje se za pročišćenje krvi, kod šećerne bolesti, nadimanja stomaka i otvorenih i zatvorenih žuljeva. Važno je da se za ovu kafu odabere zreo i zdrav žir, raseče se i osuši na suncu. Zatim se isprži kao i kafa i samelje. Treba paziti da ne pregori. Kafa od žira treba da se pije tri puta dnevno i to po jednu veliku čašu, zasladite sa medom i po želji pomešati sa mlekom.

U 100 grama kafe od žira pronadje no je: 140mg P, 84mg Ca, 300mg K, 55mg Mg, 25mg Fe, 9mg Na, 3,5mg Mn, 0,88mg Zn, 0,7mg Cu. Masa mineralnih materija može varirati i zavisi od stepena termičke obrade pri tehnološkom postupku proizvodnje kafe.

Kafa od hrastovog žira može se spremati i piti kao i svaka druga kafa, a ukus se prilagodjava dodavanjem šećera ili meda sa nekoliko kapi mleka. Može se piti i u obliku bele kafe. U šolju toplog mleka razmuti se supena kašika kafe od žira, a ukus podesi dodavanjem meda ili drugog zasladjivača.

Izdvojio se još jedan izuzetan recept za zdrav doručak: supenu kašiku

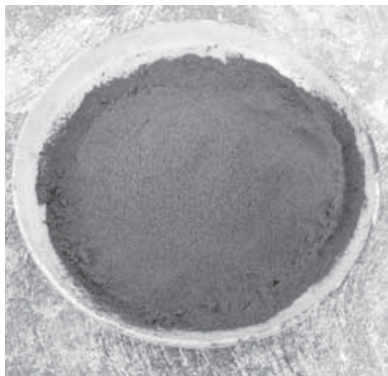
Žir je veoma koristan za ljude

kafe od žira pomešajte sa 2dl jogurta i pridodajte im kafenu kašičicu meda, sve dobro izmešati i konzumirati.

Sirovo brašno od žira

Mnogi zagovornici sirove hrane, potražuju upravo ovo brašno od žira jer se ono termički puno manje obrađuje i čuva veći broj elektrolita i vrednih sastojaka.

Žir sa korom ostaviti da se osuši na vazduhu, posle 6-7 meseci hrastov plod će izgubiti vlagu i lako ga je samleti i pretvoriti u brašno, termičkom obradom menja se procenat mikro i makro elemenata u žiru. Plod od hrasta je dragocenost majke prirode

Za dobijanje brašna žir se prži na 100 - 120 stepeni

Žir kao lek u narodnoj medicini

Žir, pržen, oljušten i samleven, koristio se u narodnoj medicini za lečenje proliva, zapaljen ja kože i sluznice. Žir su ljudi verovatno od pamteveka prepoznavali kao vrlo lekoviti dar prirode, pošto su kasnije, u doba razvoja prvih medicinskih veština, lekovima spravljanim od žira, lečili zaista mnoge bolesti. Antički istoričar Plinije pisao je kako su ljudi u staroj Grčkoj i starom Rimskom carstvu plod od hrasta smatrali najzdravijom hranom. Tokom magijskih obreda ali i posle čuvenih orgijanja, zapisao je Plinije, kao eliksir snage i kontakta s bogovima, služio se žir ispečen u pepelu. Osim za lečenje proliva i dijareje, koristila se i kafa od žira i brašno kod zapaljenja sluznice i

kože, kao dijetetsko sredstvo i za posipanje nogu umesto talka. Od srednjeg veka on je bio osnovna namirnica u mnogim evropskim zemljama, a tvrdi se da su ga na Balkanu još u vreme oskudice hrane, ali da su zato ovdašnji narodi, jedini izbegli epidemiju kuge. A Srbi su u doba Kneza Miloša, krajem 10. veka, postali čuveni po uzgajanju najkvalitetnijih svinja, jer su ih hranili isključivo žirevima.

Hrastova kora za ispiranje usta

Kafa od žira nije jedini lekoviti recept, već nam je tu i uvarak od mlade hrastove kore koji se koristi za ispiranje usne duplje i ždrela kod upale grla, protiv promuklosti grla i kod otečenih vratnih žlezda. Ranije se čaj od hrastove kore (mlade) pripremao i sa vinom i medom te su ga naši preci koristili za lečenje čira, kada se upotrebjavao protiv povraćanja krvi iz želuca i pluća, kod krvavih proliva i dijareje, griže, kolere i fistula u čmaru.

Melem od žira protiv akni i rana

Oljušteni i samleven žir može se i kuvati. Posle 3-4 sata kuvanja na laganoj vatri, sve što je ostalo u šerpi u koju smo stavili 200 grama masti i 20 kašika mlevenog žira, prohladimo i stavimo u teglice. Melem od žira se koristi za sve rane, leči bubuljice na licu i donosi lepotu ako se ritualno upražnjava za umivanje i ispiranje kose posle pranja.

Hrastovo lišće protiv aritmije

Lišće hrasta koje prekriva žir, takođe je vrlo lekovito. Čaj od mladog hrastovog lišća preporučuje se slabim ljudima, tuberkuloznim bolesnicima i bolesnicima koji boluju od srčanih bolesti. Čaj pripremljen od mešavine hrastovog lišća i drugih lekovitih biljaka koristi se u lečenju čireva svih vrsta, za želudac i čišćenje krvi.

Sada kada smo saznali kako se pravi kafa od žira, brašno, uvarak i čaj, te da se smatrao za najzdraviju hranu naših predaka, red je i da primenimo ponešto od toga i u praksi.

ZABORAVLJENA, A JAKO LEKOVITA BILJKA

Ren - poznati lek iz prirode

Sa pojavom zapadnjačke medicine ljudi su postepeno zaboravili mnogobrojne lekove iz prirode koji mogu puno da pomognu, čini nam se da je mnogo lakše popiti tabletu i zaboraviti na problem nego sam sebi napraviti lek.

Jedan od zaboravljenih, a jako lekovitih biljaka je ren. Lekom se smatrao i u davnom Egiptu, Rimu, Grčkoj, dugo se koristio i kod nas, prenosi sajt astma.rs.

Ren je višegodišnja zeljasta biljka, raste samoniklo ali se sve češće i uzgaja. U piramidi ishrane svrstava se zajedno sa ostalim važnim povrćem. Najveća prednost je to što nije zahtevna biljka i svež koren se može koristiti tokom cele godine, dovoljno je samo zakopati ga u vlažnom pesku u podrumu ili na nekom sličnom mestu.

Od rena se mogu koristiti i nadzemni i podzemni deo, tj. i lišće i koren. Kod nas je slabo poznato da su listovi rena prebogati vitaminom C, karotenom i hlorofilom, velike količine kalijuma, kalcijuma, fosfata, sumpora, magnezijuma, hlora. Koriste se za pravljenje pikantnih salata ili se kogu koristiti za pripremanje različitih jela.

Kada se kod nas kaže ren skoro se uvek misli na ljuti koren, to je mesnati zemni deo biljke, koji ima jako pikantan ukus i koristi se kao začim u pripremi različitih vrsta mesa, mada se može koristiti i za pripremu soseva sa jogurtom ili majonezom.

Kupovina i obrada

Prilikom kupovine svežeg rena treba voditi računa da bude čvrst, neoštećen i bez zelenkastih nijansi na sebi. U dobro zatvorenoj posudi u frižideru se može cuvati i do pola godine u zamrzivaču još duže.

Prilikom pripreme treba ga gultiti što tanje da se skine samo kora. Pre rendanja koren treba da odstoji minimum 24h.

Lekovitost

Ren je hiljadama godina poznat kao jako lekovita biljka, čisti ceo organizam i ubrzava metabolizam. Specifičan ljut miris i ukus potiču od sastojka singrina, on je razlog zašto često poteku suze, ali i dobro prorade pluća i sinusi. Takođe sadrži kumarine, fenole, eterično ulje, aspargin, peroksidazu, smolu, skrob i saharide.

Nedavna istraživanja Univerziteta u Ilinoistu pokazuju da ren sadri velike količine glukozinolata, sastojka koji višestruko pojačava imunitet i značajan je u borbi protiv tumora.

S. P.

Kupiti svež, čvrst i neoštećen ren

Koren pored istih sastojaka koje sadrži list takođe sadrži velike količine vitamina B6, B12 i B1.

Ren se koristi za lečenje astme i bronhitisa, upaljenih sinusa, kašlja, reume, lečenje bolesti krvotoka, izbacivanje kamena i peska iz bubrega i sl. Proročanstvo u Delfina govori da medicinski ren znači koliko i zlato.

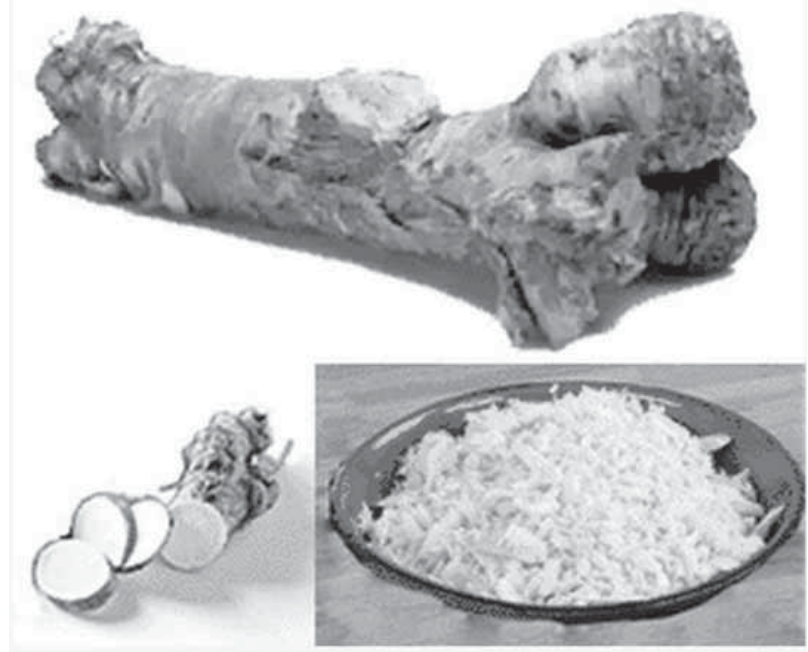
Recepti za lečenje bolesti disajnih puteva

Za upalu sinusa: U šerpu narendajte ren i stavite na zagrejanu ringlu, nagnite se iznad šerpe i prekritje glavu, udišite 5-10min, najbolje pred spavanje. Posle nekoliko dana sinusi će početi da se čiste a bolovi će prestati.

Čaj za čišćenje pluća: 10g narendanog rena prelijte sa 2dl ključale vode i ostavite da odstoji nekoliko minuta. Tako spremljeni napitak treba piti dva do tri puta dnevno u malim šoljama.

Za astmu: Sa šoljom sirćeta lagano treba kuvati četiri supene kašike narendanog rena. Kad se ren razmekša, treba procediti, dobijenu količinu pomešati sa istom količinom meda. Dobijenu smesu lagano kuvati da se zgusne a zatim u to dodati skuvan ren i ostaviti da se kaša ohladi. Ovako dobijeni lek se uzima ujutru i uveče po jednu kafenu kašičicu. Terapija traje mesec dana.

Protiv kašlja i otežanog disanja: Svako jutro, na prazan želudac, treba da uzme jednu kašičicu narendanog rena sa kašičicom meda. Terapija traje takođe mesec dana.

Priprema rena

Linkoln - najveći konj u Evropi

Razlika je drastična: normalni konj i Linkoln visok 3,6 metara

Najveći konj Evrope a možda i na svetu je ovaj prelepi crni konj koji se zove Linkol. Crni lepota, svakog dana pojede 24 jabuke i gomilu šargarepa. Ovog veličanstvenog ogromnog konja od sinjre smrti u klanici Konjskog su spasili farmeri Rut Bler i Džejms Mekki iz mesta Kambernauld u Britaniji. Dvoje farmera su negovali konja svaki dan dok nije povratio snagu.

Linkoln je visok 3,6 metara i on je najveći konj u Britaniji, ali i u

Evropi. Ni sami vlasnici se nisu nadali da će Linkoln izrasti do skoro četiri metra od ušiju do kopita.

Linkoln sada uživa u luksuzu u štalama Kambernaulda i jede 24 jabuke, dve gajbe šargarepa, pet glavica kupusa i velike količine spanaća kako bi zadovoljio svoj veliki apetit.

Naravno ovo vlasnike ovog najvećeg konja košta dnevno oko 30 funti ali velika ljubav prema njemu za vlasnike ne predstavlja velik trošak.

Najviša krava na svetu

Peti Hanson sa najvišom kravom na svetu

U američkoj državi Ilinois "stanuje" krava zvana Blossom. Ova krava nije obična krava jer ova krava je visoka 193 centimetra i teška neverovatnih 907 kilograma!

Kako smo rekli, njena visina je 1,93 metra i sa ovom njenom visinom krava Blossom, obezbedila je titulu najviše krave na svetu u Gini-sovoj knjizi!

Blossom i njena vlasnica Peti Hanson su pre neki dan pozirale za Gini-sovu knjigu rekorda izdanje za 2016. godinu.

Kako je istakla Hansonova, priču o svojoj Blossom želi jednog dana da pretvori u knjigu pripovetki za decu.

Kaže da na taj način želi da pokaže svim ljudima, i onima koji imaju krave i onima koji ih nemaju, posebnost njene Blossom.

Prvi namaz od piva

La birra spalmabile je ime za novi i prvi namaz od piva! Inače ovaj neobičan pivski namaz je izum dvojice Italijana, od kojih je jedan poslastičar a drugi pivar.

Ovaj pivski namaz više liči želeu, i spravlja se zanatskog piva, svetlog ili tamnog, koji je nešto jačeg ukusa.

Namaz od piva koriste i deca jer nema ni kap alkohola

sa. Pivski namaz mogu slobodno koristiti i deca pošto u njemu apsolutno nema ni kap alkohola.

"La birra spalmabile" pivo za mazanje postoji već neko vreme, ali je tek nedavno privukla širu pažnju medija.

- Ovo nije prvi put da je neko pokušao da napravi pivo u čvrstom stanju, ali dosadašnji eksperimenti nisu bili baš tako uspešni jer mješavina sastojaka nikada nije bila optimalna - izjavio je Claudio Lorencini, vlasnik pivare "Alta Kuota", u intervjuu za "Itali magazin".

Njegov pivski namaz, koji odlično pristaje uz ribu, plodove mora, sireve i salate, prodaje se po ceni od 7,50 evra na sajtu poslastičarnice "Napoleone".

Namaz od piva se može naći u prodavnicama Nemačke kao i Velike Britanije.

Neobične životinje

Naša plava planeta Zemlja je prepuna fascinantnih čudnih i nepoznatih životinjskih vrsta. Mnogi od tih životinjskih vrsta nikada neće biti omljeni kućni ljubimci niti će se moći tek tako naći u prirodi.

Neke od tih životinjskih vrsta su ugrožene ili im preči izumiranje, dok neki još čekaju da budu otkriveni. Predstavljamo pet čudnih životinja za koje možda nikada niste ni čuli.

Muva škorpija

Muve-škorpija (Mecoptera, poznate i kao Kljunarice) red su malih do srednje velikih insekata naseljenih širom sveta, sa oko 550 poznatih vrsta. Karakteristične su po svom dugačkom kljunu, te po muškom polnom organu koji neverovatno podseća na rep škorpije po kojem su ove muve dobile i ime. Dok su moderne Mecoptere velikom većinom predatori ili se hrane mrtvim organizmima, proučavanje njihovih najranijih predaka i fosila nam govori kako su ovo nekada bili jedni od najvažnijih oprašivača na planeti.

Gobi skočimiš

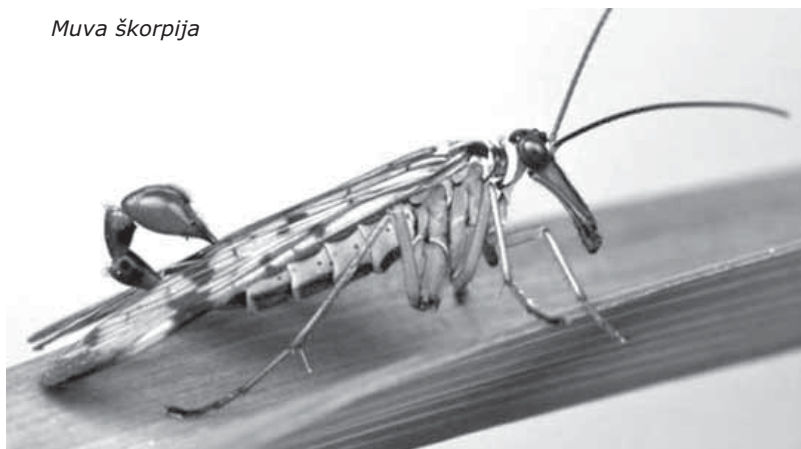
Allactaga bullata (ili jednostavnije Gobi skočimiš) je vrsta glodavca iz porodice Dipodidae. Žive u pustinjama i stepama Kine i Mongolije, veoma se retko viđaju u svojim prirodnim staništima, zbog čega je njihov status uglavnom nepoznat.

Otkriveni su veoma kasno 1925. godine u pustinji Gobi, a do 2013. godine su zabeležena tek 163 "zvanična" susreta sa ovim simpatičnim bićima. Gobi skočimiši su noćni glodavci koji žive sami, a većinu dana provode u svojim relativno jednostavnim jazbinama, obično dugačkim do 60 cm.

Roda cipelarka

Roda cipelarka (Balaeniceps rex) je jedina vrsta u ptičjoj porodici Balaenicipitidae. Ove ptice neobičnog izgleda su visoke do 1,5 metar i dugačke do 140 cm, dok im težina može biti i do 7 kg. Žive u tropskim delovima istočne Afrike, a najčešće provode vreme same. U divljini žive oko 36 godina, i poznate su kao jako tiha

Muva škorpija

Gobi skočimiš

Roda cipelarka

vrsta ptica, mada, ponekad znaju lupkati svojim kljunovima kao znak pozdrava. Jedna neobična stvar vezana za rode cipelarke je ta što mogu početi plakati kada im ponestane hrane. Populacija

ove vrste varira između 5000 i 8000 jedinki.

Hemicentetes semispinosus

Hemicentetes semispinosus je mali sisavac iz porodice Tenrecidae koji živi u tropskim prašumama u severnim i istočnim delovima Madagaskara. Aktivni su i danju i noću, a hrane se prvenstveno kišnim glistama, ali i drugim kukcima. Ipak kada im zapreti opasnost da i sami postanu hrana bodlje na njihovom telu se usprave, a mali, naizgled bezopasni sisavac se 'zabije' u njušku ili šape predatora. Hemicentetes semispinosus je jedina poznata vrsta sisavca koji proizvodi zvukove trljanjem određenih delova tela, način komunikacije na koji smo navikli kod zmija i insekata.

Hemicentetes semispinosus

Ustonožac

Ustonožac (Stomatopoda) su morski rakovi poznati po smrtonosnim i najbržim (poznatim) udarcima u prirodi. Mogu narasti do 30 cm, a u ekstremnim slučajevima i do 38cm. Sa više od 400 vrsta ovih rakova, oni se smatraju jednim od najvažnijih predatora plitkih tropskih i subtropskih morskih mora. Naučnici sa Univerziteta u Queenslandu u Australiji su nedavno otkrili da ustonožci imaju neverovatno korisnu sposobnost - oni mogu videti razne karcinome unutar našeg tela (jer imaju jedinstvene oči). Njihova sposobnost je sada uspešno replirana u kameru, a naučnici sa Univerziteta u Queenslandu se nadaju da bi se ova tehnologija eventualno mogla implementovati i u pametne telefone.

Ustonožac

Puške i psi odlaze u prošlost

Ptice i ostale štetočine postala su poslednjih godina vruća tema i u našoj zemlji, posebno u oblastima povrtarstva i voćarstva, prehrambene i mesne industrije, kao i u oblasti zaštite proizvodnih pogona, aerodroma, silosa, magacina i hala

Tekst: **Vida Topalović**
Preuzeto iz časopisa
„Savremeni povrtar“

Ne tako davno, preduzeće „Eko-farm“, kao i većina povrtara, imalo je velike probleme na svojim poljima, koja su bila opustošena od strane raznih štetočina, vrana, svraka, zečeva i ostalih ptica i glodara. Prema rečima vlasnika preduzeća **Vinka Dragičevića**, godinama su bezuspešno pokušavali da reše problem koji su imali sa vrana, zečevima i drugim životinjama, ali štete su iz godine u godinu bile sve veće. Pokušavali su sa strašilima, balonima, mamcima, pucnjama u vazduh ali štete na lubenicama i dinjama dostizale su i do 15 odsto ukupnih prinosa.

- Na 4.000 metara od njive, u šumarku srušenog salaša, godinama je bilo stanište vrana, odakle su zorum i predveče atakovale na polje lubenica i dinja, kao i na druga polja, tek zasejana i rasađena, vadeći mlade biljke i semena - priča Vinko sa vidnom setom na licu.

Zahvaljujući slučaju i pretrazi na internetu, pronašao je u informaciji o kompaniji iz Beograda koja zastupa jednu američku kompaniju i koja

Ptice se rasteruju delovanjem na vid i sluh

se bavi konsultacijama i distribucijom ultra-zvučnih i soničnih uređaja koji efikasno rasteruju ptice i ostale štetočine. Njegovi problemi napokon su postali samo neprijatno sećanje. Vinko danas sa ponosom izjavljuje, da zahvaljujući jednom od ultra-soničnih rasterivača sada mirno spava i u potpunosti uživa u prinosima sa svojih polja.

To je samo jedan od mnogobrojnih primera gde poljoprivrednici nemoćno trpe neprocenjivu štetu koju im nanose razne ptice i glodari. Pored

Odbiti, a ne ubiti

toga, ptice nose više od 60 različitih bolesti koje su prenosive na ljude. Histoplazmoza, na primer, je respiratorna bolest koja može biti fatalna, a nastaje u osušenom ptičjem izmetu. Ako se ljudi ne brinu za uklanjanje izmeta ptica, stvara se sredina pogodna za prenošenje bolesti. Pored toga, ptičji izmet ima kiselih elemenata koji mogu da izazovu eroziju na svim vrstama površina, drvenim, metalnim pa čak i na čeliku.

Poslednjih nekoliko godina, kod nas, kao i u svetu, sve se češće postavlja izuzetno važno pitanje kako rešiti problem ptica i najezdu glodara?

Efikasni i humani metodi zaštite od ptica

Do skora, korišćeni su različiti metodi, manje ili više uspešno, pa su čak i puške i psi ponekad postajali „rešenje“. Tokom poslednje dve decenije puno se radilo na iznalaženju efikasnijih i humanijih rešenja za ovu vrstu problema, obzirom da je većina do skora korišćenih načina bila privremenog karaktera i zahtevala mnogo angažmana. Na našem tržištu se trenutno mogu naći gasni topovi, mreže, razna strašila, otrovi i zamke koji mogu imati delimično efekta.

Zahvaljujući dugogodišnjim istraživanjima danas je u svetu široko prihvaćena zaštita od ptica i glodara pomoću ultra-zvučnih i soničnih uređaja. Kako je naučno dokazano da je čulo sluha i vida najosetljivije kod ptica to su i najefikasniji uređaji oni, koji „sinergičnim“ delovanjem utiču na sluh i vid te na taj način permanentno rasteruju ptice. Konačno smo dobili izuzetno efikasne, ali i humane i ekološki priznate metode zaštite od ptica i glodara. Osnovni moto proizvođača bio je, „Odvrti i odbij štetočine, poštujući njihovo prvo da postoje“.

Oni koji žele stručniji pristup borbi protiv ptica, po sistemu odbiti, a ne ubiti, mogu kontaktirati specijalizovanu firmu iz Beograda, koja zastupa renomirane američke firme, od kojih se jedna više od 40 godina, bavi izučavanjem i tretiranjem problema ptica. Na taj način može se dobiti stručno mišljenje sa kojim metodom ili uređajem možete najbrže i najefikasnije rešiti problem koji imate sa pticama i ostalim štetočinama. Postoji široka paleta proizvoda koji pokrivaju površine i do 2,5 ha, koji rade na električnu ili solarnu energiju, koji emituju ultra-zvučne ili sonične talase i zvuke.

NAUKA U PRAKSI

INĐIJA • STUDENTI ZEMUNSKOG POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA ISPITIVALI KOMBajn ZA KUKURUZ NEW HOLLAND CR 8070

Primena i ponašanje kombajna na našim njivama

Preliminarni rezultati ispitivanja su zadovoljavajući, a potpun uvid u ponašanje kombajna istraživači će imati nakon laboratorijske obrade uzetih uzoraka

Na „Agrounijim“ parcelama kukuruza u Indiji, sredinom ovog meseca, studenti zemunskog Poljoprivrednog fakulteta sa svojim profesorima ispitivali su mogućnosti kombajna za kukuruz New Holland Cr 8070 u konkretnim proizvodnim uslovima. Cilj ovog ispitivanja je da se vidi kakav je njegov učinak, odnosno kakva je potrošnja goriva, gubitci na slatrotresu, na sitima, hederima i td. Studenti su sakupljali i prebirali uzorke i merili sve ono što izađe iz slatrotresa i sita i analizirali taj sadržaj, da bi se videlo koliko je tu slomljenog, a koliko čitavog zrna, kakvi su gubitci.

- Mi smo se ovde bavili ispitivanjem protoka, merili gubitak na rotorima i na sitima, pa ćemo uporedo korigovati i izmeriti sve vrednosti uzoraka koje smo dobili da bi na,

Primena New Holland kombajna

kraju dali konačan rezultat primene ovog kombajna, svetski poznate marke New Holland. Sem toga, ispitivali smo i gubitak na hederu i

brzinu kretanja, a kada obradimo kompletan uzorak, onda ćemo imati sve parametre ubiranja kukuruza s ovim savremenim tehničkim rešenjem - rekao je za naš list vanredni profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu na predmetima poljoprivredni traktor i eksploatacija poljoprivrednih mašina **Zoran Mileusnić**.

Inače, preliminarni rezultati ispitivanja su zadovoljavajući i odgovaraju karakteristikama koje su date u prospektu za ovu mašinu. Međutim, potpun uvid u ponašanje kombajna New Holland Cr 8070 na našim njivama, istraživači će imati nakon laboratorijske obrade uzetih uzoraka. A za ovo istraživanje berbe kukuruza indijske „Agrounije“ može se reći da je i edukativno jer je akademci stiču i praktična iskustva na testiranju kombajna, a imaju i mogućnosti da dobijene rezultate iskoriste za diplomski rad.

G. M.

Pregled uzorka, prof. Zoran Mileusnić prvi s desna

KORISNI SAVETI

ZA POLJOPRIVREDNU MEHANIZACIJU STARIJU OD PET GODINA

Registracija na izjavu svedoka

Piše: **Branislav Stefanović**
Vlasnik auto-škole
„AUTOAS“, Sr.Mitrovica

Prema izmeni pravilnika o registraciji motornih i priključnih vozila dozvoljena je registracija: traktora, priključnih vozila za traktor (prikolice), radnih mašina namenjenih za radove u poljoprivredi i motokultivatora, koji su stariji od pet godina. Ova prava mogu ostvariti lica koja nemaju odgovarajuću dokumentaciju, a poseduju neku od ovih stvari duže od pet godina. Osnov za registraciju je izjava potvrđena izjavom dva svedoka i ovrna kod nadležnog organa. Ovo pravo mogu ostvariti fizička i pravna lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom.

Uz zahtev za registraciju prilaže se:

1. dokaz o bavljenju poljoprivrednom proizvodnjom,
2. zjavu, potvrđenu potpisima dva svedoka, overenu kod nadležnog organa,
3. potvrdu o tehničkoj ispravnosti (tehnički pregled),
4. polisu obaveznog osiguranja,
5. dokaz o uplati propisanih troškova registracije i
6. dokaz o identitetu imaooca vozila (lična karta, odnosno upis u registar pravnih lica).

Registracija po osnovu izjave svedoka se može ostvariti do 30. decembra 2015. godine.

Moguća registracija i starijih traktora bez odgovarajuće dokumentacije

Promet roba na Produktnoj berzi

od 13. 10. do 17. 10. 2014.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene kukuruza
- Stabilne cene pšenice i soje
- Rast cena na svetskim berzama

Podatak da je agregatni indeksni cenovni pokazatelj PRODEX u protekloj nedelji zabeležio najnižu vrednost u proteklih godinu dana, praktično nam govori da se tržište trenutno snabdeva robama iz sektora primarnog agrara po najnižim cenama za poslednjih 12 meseci. Svakako da je najveći uticaj na ovu pojavu imala cena kukuruza koja je na našem tržištu u nedelji za nama zabeležila najnižu vrednost u poslednjih pet godina. U periodu od 13.10.-17.10. preko novosadske berze je realizovan promet od 2.049 tona robe. To je za 46,57% veći promet nego prethodne nedelje. Kukuruz dominira na berzanskom tržištu sa učešćem od 80% u strukturi ukupnog prometa. Finanajska vrednost prometovane robe je iznosila 37.316.130 dinara, što je za

8,81% više od upoređujućeg podatka iz prethodne nedelje.

Kako berba odmiče, kukuruza je sve više u ponudi na tržištu. Očekivana reakcija tražnje na ovu okolnost jesu niže cene koju su kupci bili spremni da plate za ovu robu. Sredinom nedelje cena kukuruza u SRPS kvalitetu je dostigla nivo od 12,00 din/kg bez PDV, što je najniža cena još od jeseni 2009. godine. Prosečna cena ove robe je iznosila 13,51 din/kg (12,28 bez PDV), što u odnosu na cenu iz prethodne nedelje predstavlja pad od 5,03%. Lepo vreme pogodovalo je žetvi kukuruza koji je u protekloj ekonomskoj godini zaposeo oko 1,2 miliona hektara naših oranica. Ako se ostvare prognoze o hektarskom prinosu od oko 7 t/ha, možemo očekivati još veću ponudu ove robe

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2014.	875	13,20-14,41	525	13,20-13,75	-5,03%
Kukuruz, rod 2014. gratis lager do 01.11.2014.	100	13,64	100	13,64	-
Kukuruz, rod 2014. Defektna zrna do 3%	25	13,75	25	13,75	-
Kukuruz, rod 2014. gratis lager do 31.12.2014.	1.000	14,08	1.000	14,08	-
Pšenica, rod 2014.	125	19,25-19,58	125	19,25-19,58	+4,35%
Soja, rod 2014.	400	42,35-49,50	200	42,35-42,57	+1,54%
Soja, rod 2014. (vl. 13,5%, odl. plać. do 15.12.2014.)	50	42,68	50	42,68	-
NP 12:52	24	57,12	24	57,12	-2,19%

PRODEX

U nedelji za nama na robno-berzanskom tržištu, apsolutno je dominirao kukuruz. Ovaj tržišni segment, bio je interesantan kako po obimu trgovanja, tako i po cenovnim promenama. Sezonska ponuda novog roda oborila je cenu ove kulture sa 12,86 din/kg, bez PDV-a, koliko je iznosila prošlog petka, na današnjih 12,30 din/kg, bez PDV-a.

Blagi rast cene soje od 0,30 din/kg, kao i osciliranje cene pšenice na nivou gornje granice njene ovogodišnje cenovne skale (17,80 din/kg, bez PDV-a),

nisu mogli da obuzdaju dalji pad indeksne vrednosti PRODEX-a, prouzrokovan sezonskim padom cene kukuruza. Na današnji dan PRODEX beleži indeksnu vrednost od 191,48 indeksnih poena, što je za 0,28 indeksnih poena niže nego prošlog petka. Treba svakako napomenuti da je tokom nedelje za nama, tačnije u sredi 15.10., PRODEX zabeležio indeksnu vrednost od 191,21 indeksnih poena, što predstavlja najnižu vrednost ovog pokazatelja u poslednjih godinu dana.

na tržištu, veliki izvoz, a nadajmo se i povećanom utrošku za potrebe domaćeg stočarstva.

Pšenica ne odsupa od svoje zone variranja koja se od početka žetve kreće striktno u granicama između 17,00 din/kg bez PDV i 18,00 din/kg. Prethodne nedelje prosečna cena je bila blizu donje granice, a u nedelji za nama cena je sasvim blizu gornje granice

ovog cenovnog okvira, tako da je prosečna cena u protekloj nedelji iznosila 19,51 din/kg (17,74 bez PDV), što je za 4,36% veća vrednost u odnosu na prethodnu nedelju.

Tržište soje se polako smiruje, a cena stabilizuje na relaciji između 37,00 din/kg bez PDV i 40,00 din/kg. Prosečna cena na osnovu trgovanja tokom protekle nedelje je iznosila 42,46 din/kg (38,60 bez PDV).

Na berzanskom tržištu poslednjih nedelja redovno je prisutna jedna roba koje nije bilo toliko u ponudi ove godine, a to je mineralno đubrivo NP 12:52, poznatiji kao MAP. Cena ovog značajnog repromaterijala za naše poljoprivrednike je protekle nedelje iznosila 57,12 din/kg ili za 2,19% manje u odnosu na prethodnu nedelju.

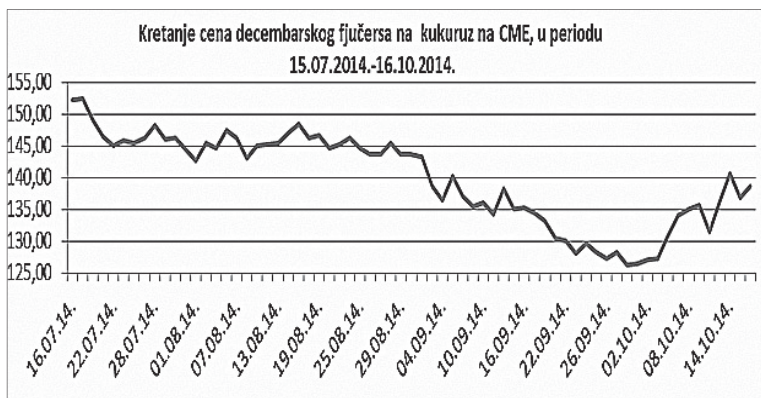
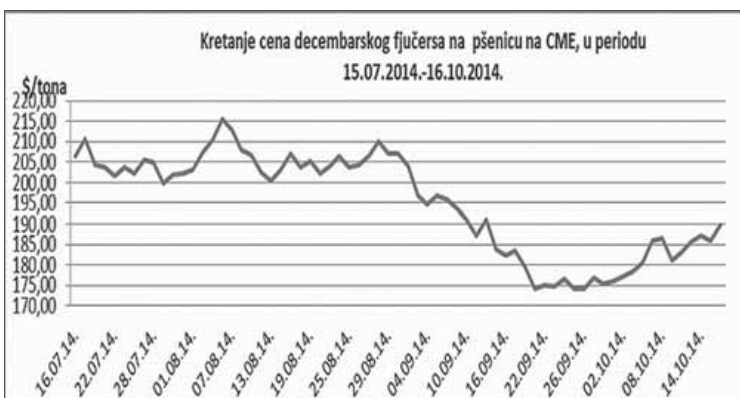

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP SEPTEMBAR 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	183,13 \$/t	185,63 \$/t	187,10 \$/t	185,93 \$/t	189,97 \$/t
Kukuruz	131,49 \$/t	136,22 \$/t	140,55 \$/t	136,77 \$/t	138,66 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
162,15 EUR/t (futures dec 14)	115,59 EUR/t (futures nov 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
159,50 EUR/t (futures nov 14)	143,00 EUR/t (futures nov 14)

Vrednosti kukuruza su u nedelji za nama na Čikaškoj berzi, uglavnom imaju uzlazni trend kretanja cena. Glavni uzroci ovakvog trenda kretanja, svakako jesu USDA-ov izveštaj, koji je pokazao prognozu rekordno visoke proizvodnje

kukuruza u SAD-u, kao i zbog kiše koja bi mogla da odloži žetvu, koja je ove nedelje dostigla nivo od samo 24% (43% petogodišnji proseak). Fjučersi na kukuruz su ove nedelje skočili za čak 5,45%, što predstavlja najveći nedeljni rast od 3. maja 2013. godine.

Setva narednog roda pšenice, došla je do nivoa od 68%, što se poklapa sa normalnim tempom.

Cena kukuruza je u poslednjih nedelju dana na čikaškoj berzi skočila je za 2,21%, dok je pšenica skočila za 4,83% procenta poena.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, avg 14	338,93 \$/t	347,31 \$/t	354,44 \$/t	349,95 \$/t	355,10 \$/t
Sojina sačma, avg 14	339,30 \$/t	343,40 \$/t	366,00 \$/t	327,30 \$/t	334,60 \$/t

Ista situacija kao i kod kukuruza, glavni uzročnici rasta vrednosti fjučersa na soju u SAD-u, svakako su kiša i nepovoljno vreme prethodnog perioda. Žetva osje je trenutno na nivou od 40% (53% petogodišnji rekord).

U poređenju sa prethodnom nedeljom soja je poskupela za 2,59%, dok je sojina sačma skočila za 0,48%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

U odnosu na prethodnu nedelju pšenica je u Parizu skuplja za 1,43%, a kukuruz za 2,69%. Pšenica je u Budimpešti pala u odnosu na prošlu nedelju za 0,20%, dok je kukuruz jeftiniji za 1,04%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivjovic@limagrain.com
www.limagrain.rs

VOĆE 13.10.2014.-20.10.2014.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(Kostarika)	kg	200.00	200.00	200.00	bez promene	dobra
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(Ekvador)	kg	150.00	160.00	150.00	bez promene	dobra
3	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(Turska)	kg	160.00	180.00	180.00	bez promene	dobra
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(Makedonija)	kg	120.00	130.00	130.00	bez promene	dobra
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(Makedonija)	kg	120.00	130.00	130.00	bez promene	dobra
6	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	60.00	80.00	80.00	bez promene	dobra
7	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	80.00	100.00	100.00	bez promene	dobra
8	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	80.00	100.00	100.00	bez promene	dobra
9	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	80.00	100.00	100.00	rast	dobra
10	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	60.00	80.00	80.00	pad	dobra
11	Kivi (sve sorte)	Uvoz(Italija)	kg	200.00	200.00	200.00	pad	dobra
12	Kruška (Viljamovka)	Domaće	kg	130.00	150.00	150.00	bez promene	dobra
13	Lešnik (očičšen)	Domaće	kg	1200.00	1400.00	1400.00	bez promene	dobra
14	Limun (sve sorte)	Uvoz(Turska)	kg	180.00	200.00	180.00	bez promene	dobra
15	Mandarina (sve sorte)	Uvoz(Hrvatska)	kg	100.00	120.00	100.00	pad	dobra
16	Nar (sve sorte)	Uvoz(Turska)	kg	200.00	200.00	200.00	pad	prosečna
17	Orah (očičšen)	Domaće	kg	800.00	1000.00	1000.00	bez promene	dobra
18	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(Južna Afrika)	kg	160.00	180.00	180.00	bez promene	dobra
19	Smokva (suva)	Uvoz(Turska)	kg	450.00	500.00	500.00	bez promene	prosečna
20	Šljiva (suva)	Uvoz(Turska)	kg	400.00	450.00	400.00	-	prosečna
21	Šljiva (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	100.00	100.00	bez promene	dobra

POVRĆE 13.10.2014.-20.10.2014.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	15.00	20.00	18.00	pad	slaba
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	90.00	100.00	100.00	rast	vrlo slaba
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	90.00	100.00	100.00	rast	vrlo slaba
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	110.00	120.00	120.00	rast	slaba
5	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	70.00	60.00	pad	prosečna
6	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00	bez promene	prosečna
7	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	bez promene	dobra
8	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	120.00	120.00	rast	vrlo slaba
9	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	65.00	45.00	pad	dobra
10	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	55.00	60.00	60.00	bez promene	vrlo slaba
11	Kelj pupčar (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	170.00	160.00	pad	vrlo slaba
12	Krastavac (Kornišon)	Domaće	kg	60.00	80.00	80.00	bez promene	slaba
13	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	60.00	70.00	65.00	rast	dobra
14	Krompir (beli)	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	dobra
15	Krompir (crveni)	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	dobra
16	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	15.00	20.00	18.00	pad	dobra
17	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	200.00	150.00	bez promene	dobra
18	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	20.00	25.00	25.00	bez promene	vrlo slaba
19	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	20.00	25.00	25.00	bez promene	dobra
20	Paprika (Babura)	Domaće	kg	100.00	120.00	110.00	bez promene	dobra
21	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	130.00	150.00	130.00	bez promene	prosečna
22	Paprika (ostala)	Domaće	kg	80.00	130.00	120.00	rast	dobra
23	Paprika (šilja)	Domaće	kg	90.00	120.00	110.00	bez promene	dobra
24	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	270.00	350.00	300.00	rast	slaba
25	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	95.00	110.00	105.00	-	dobra
26	Paradajz (zeleni)	Domaće	kg	30.00	35.00	30.00	pad	dobra
27	Pasulj (beli gradištanac)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	270.00	270.00	rast	dobra
28	Pasulj (beli tetovac)	Uvoz(uvoz)	kg	270.00	320.00	300.00	bez promene	prosečna
29	Pasulj (beli)	Domaće	kg	230.00	240.00	240.00	pad	prosečna
30	Pasulj (šareni)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	260.00	260.00	bez promene	prosečna
31	Pasulj (žuti)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
32	Patlidžan (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	60.00	55.00	bez promene	prosečna
33	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	75.00	100.00	80.00	pad	prosečna
34	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	75.00	100.00	80.00	pad	prosečna

Datum prikupljanja podataka: 13.10.2014.- 20.10.2014.

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	13.00	16.00	13.00	bez promene	dobra

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	19.00	20.00	20.00	pad	dobra
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	19.00	18.00	-	dobra
3	Lucerkino brašno (min 15% proteina)	džak 25kg	Domaće	kg	45.00	55.00	49.00	bez promene	dobra
4	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	80.00	90.00	85.00	bez promene	dobra
5	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	15.00	17.00	16.00	pad	dobra
6	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	40.00	45.00	43.00	bez promene	dobra

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Beograd

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	20.00	20.00	bez promene	prosečna
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	20.00	20.00	bez promene	prosečna
3	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	20.00	20.00	bez promene	prosečna
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	17.00	17.00	bez promene	prosečna

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	13.70	15.00	13.70	bez promene	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	15.00	15.50	15.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	19.80	21.00	19.80	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Prasad	16-25kg	sve rase	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	slaba
2	Prasad	<=15kg	sve rase	kg	250.00	260.00	260.00	-	vrlo slaba
3	Tovljenici	80-120kg	sve rase	kg	180.00	190.00	190.00	bez promene	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	>480kg	sve rase	200.00	230.00	230.00	bez promene	slaba
2	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140.00	150.00	150.00	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25kg	sve rase	250.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
4	Tovljenici	80-120kg	sve rase	180.00	200.00	190.00	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

• Traktor IMT-560, 1983. godište. Tel:022/476-092.

• Motorni traktorčić Gutbrod, od 8KS, benzina malim potrošač, sa kosom od 88cm (dva noža od po 44cm oštri, travu izbacuje na desnu stranu, ima 3 brzine, motor Briggs-ov. Tel: 064/218-74-00.

• Jednoredni kombajn za kukuruz Zmaj 214, u ispravnom stanju. Tel:063/801-71-33.

• Massey Ferguson 4370, 2003 godište, ima 110KS, veoma je tih i udoban, brz oko 50 kmh, izuzetno dobro stanje, registrovan,3980 sati,klima. Tel:065/250-66-25.

• Prodajem traktor IMT 578, plug 755. Tel: 063/660-748.

• Prodajem motokultivator Lombardini sa frezom i prikolicom 8,5KS. Tel: 063/516445 i 066/627-52-36.

• Kombajn Zmaj 191 H u perfektnom stanju, sa žitnim hederom 5.2m i adapterom za suncokret i kukuruz, originalnim kolicima i jednim prednjim rezervnim točkom, 1991. godište, vredni pogledati. Tel:063/569-433.

• Kupujem traktore, kombajne, berače, adaptere, prikolice, sejačice i drugu poljoprivrednu mehanizaciju. Stanje nebitno. Tel: 061/6931-066.

• Prodajem berač Zmaj 222 '86 godište 060/025-81-41.

• Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovic. Tel: 064/40-62-990.

• Prodajem trobrzani plug 14 coli. Tel:064/70-11-181.

• Prodajem traktor ferguson 533 ekstra stanje povoljno, kamion mercedes 813 pre par dana registrovan i kamion zastavu 650. Tel:066/92-76-783.

• Prodajem samohodnu vadilicu za šećernu repu sa prednjom vučom u ispravnom stanju. Tel:063/776-58-04.

• Prodajem berač eko 3500 garažiran, prvi vlasnik. Tel:064/46-157-39.

• Prodajem jednoredni berač slovenački i levator za istovar kukuruza 9 m. Tel:714-544.

• Prodajem pneumatsku sejalicu za kukuruz i dve krave sa teladima od 14 i 28 dana. Tel: 064/12- 52-950.

• Prodajem traktor TORPEDO 9006 1985. god, sa prednjom vučom, pomoćnom hidrauličkom, registrovan, zadnje gume nove. Tel:063/591-716.

• Prodajem IMT560 novi tip i plug dvobrazni „Lemind“ leskovic Tel: 064/40-62-990.

• Prodajem kombajn Zmaj 142 85. god. u odlicnom stanju ili menjam za kombajn Zmaj Dania 3600. Tel:022/715 406.

• Prodajem kombajn Zmaj 142 ispravan cena po dogovoru. Tel: 064/862-34-53.

• Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75.

• Prodajem traktor New Holland, kabina, sečka, kosa 3 metra. Tel: 022/630-872.

• Prodajem traktor 542 bez kabine, drljaču trokrilnu i tanjiraču sa 20 diskova, berač dvoredni Zmaj i plugove. Tel: 063/1945-478

• Prodajem traktor Toma Vinković, 18 KS, tanjiraču i levator. Tel: 022/2741-219, 064/3685-247.

• Prodajem traktor IMT 565 i berač za kukuruz Zmaj 214s. Tel: 063/802-18-41.

• Prodajem traktor Belarus 52 sa prednjom vučom. Cena 1.500 E. Tel: 022/669-147.

• Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomernje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila i levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18

• Prodajem frezu sa priključcima. Tel: 022/2741-029.

• Prodajem motokultivator IMT 506. 022/2741-258, 065/4033-077.

• Kupujem traktore, kombajne, berače, prikolice i svu priključnu poljoprivrednu mehanizaciju. Marka i stanje nebitno. Tel: 061/6931-066.

• Prodajem traktor Belarus 82, 93. god., 3600 sati u dobrom stanju, setvospremač odžački, plug trobrzani obrtač i plug dvobrazni leskovački. Tel: 022/711-988.

• Prodajem kombaj Zmaj 142 za žito i soju, 84. god., garažiran Tel: 022/650-262, 065/5898-811.

• Prodajem traktor T-40, prvi vlasnik. Tel: 064/5060-956.

Prodajem Torpedo 4006, Dajc motor. Tel: 062/449-341.

• Prodajem traktor Massey Ferguson 65 u dobrom stanju. Tel: 064/9652-270.

• Prodajem traktore John Deere 4020 i Massey Ferguson 175. Tel: 022/670-150.

• Prodajem traktor Massey Ferguson 690. Tel: 064/2408-550.

• Prodajem kombajn Đuro Đaković. Tel: 063/1094-235.

• Prodajem Belorusa, zmajevku 7 t, špartač IMT 4 reda, pneumatske mašine, 2 setvospremača, plug, levator, cisternu za osoku 300 litara i zrno soje Balkan. Tel: 022/664-772, 064/0650-157.

• Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/281-96-29.

• Prodajem traktor Belarus 820 u odlicnom stanju, 1999. godište i odžački krunjač, pogon struja i kardan, kapacitet 5 t na čas. Tel: 064/4-333-528.

• Prodajem traktor Torpedo 75 bez prednje vuče. Tel: 065/418-74-00.

• Prodajem traktor Ursus 904b. Tel: 022/718-340.

traktor Torpedo rx120 KS i tanjiraču Ferocop 28 diskova, vučena. Tel: 022/682-057.

OPREMA

• Prikolica za motokultivator. Moguća zame-na za kazan za rakiju. Tel:065/448-00-80.

• Prikolica jednoosovinka, kiper, 4 tone nosivosti, 1989. god. Tel:063/531-155.

• Prskalica Morava, zapremine 660L, pum-pa Komet BP 105/20, širina grana 10m. Tel:064/296-37-99.

• Hladnjača za voće, povoljno. Tel:064/182-57-00.

• Podrivač (kultivator) 18 radnih organa, zahvat 3.3m. Pogodno za voćnjake, ljuštenje strnjike, pripremu za setvu. Tel:064/296-37-99.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuše, ima i ručnu kipu, ojačana, široke gume, registrovana. Tel:022/265-61-11.

• Mašine-rotative, remontovane, za vađenje koštice iz voća, kapacitet do pet tona na sat. Cena od 6 - 10.000 e. Tel:063/514-133.

• Atomizer za voće Mio - Standard Osjek. Malo korišćen, dobar. Tel:061/273-59-30.

• Prodajem traktor IMT 578, plug 755. Tel: 063/660-748.

• Sejačica za kukuruz SKPT-4 "OLT Osjek", mehanička četvororedna. Tel:022/476-092.

• Rasturivač za stajnjak nemačke proizvodnje. Tel:064/296-37-99.

• Muljača (kmeč) za grožđe i šljive. Od nerđajućeg materijala (inox), sa pedesivim razmakom valjaka da ne drobi koštice, sa tzv. češljem za peteljke, majstorska izrada. Tel:064/881-54-03.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Prodajem drljaču sa tri krila. Drljača ja u dobrom stanju, nigde nije varena ni lomljena. Tel: 061/283-87-99.

• Jednoredni berač Zmaj 212 sa ubrzanjem. Tel:023/786-165.

• Prodajem plug IMT 755, visoki, odlično stanje. Tel:064/167-60-92.

• Komušaljka za kukuruz, 6 valjaka, u dobrom stanju. Tel:061/283-84-79.

• Berač za kukuruz Zmaj 222, dvoredni berač, 85. god, sa lakim tarupom, nije pucao na rudi, može zamena za jednoredni berač i prikolica Lifam, može da tovari 7 tona rinfuza, u odlicnom stanju. Tel:066/217-243.

• Transporter za žitarice, 8 metara, iz 2 dela. Tel:060/083-82-51.

• Metalni mehanizmi za OLT-ove mehaničke sejalice. Seje po jedno zrno. Tel:064/372-48-57.

• Prodajem sejalice za žito amazon, rasipače amazone rotacione kosačice sakupljače. Tel: 063/165-97-33.

• Na prodaju tanjirača nošena adutova 28 diskova radni zahvat 2.8m. Tel:064/229-91-29.

• Kupujem jednoredni silažni kombajn. Tel:063/88-696-58.

• Prodajem tešku vučenu tanjiraču zahvata 3m,0 tešku drljaču zahvata 3,3m, elevator za kukuruz 9m, dvobrazni plug Vogel Not I 950. Tel :064/43-33-528.

• Kupujem elevator za kukuruz. Tel: 060/018-88-36.

• Prodajem berač zmaj 222 remontovan i presu poljostroj odžaci u dobrom stanju. Tel:064/24-94-091.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

• Prodajem samohodnu dvorednu vadilicu za šećernu repu. Tel:063/776-58-04.

• Kupujem prikolicu za rasturanje stajnjaka 022/630-459.

• Kupujem frezu za traktor. Tel:063/536-21-30.

• Prodajem korpu za traktor, arnjeve za tamiča stočarku, špeditere, drljace, plug, krunjač i nove autoprikolice. Tel:063/870-30-14.

• Prodajem krunjač za kukuruz sa sopstvenim pogonom transporterom za čokove. Kapacitet 8 t. na čas. Tel:064/171-96-86.

• Kupujem laktofriz zapremine 200 litara. Tel:064/457-45-65.

• Na prodaju ventilator za tovilista veliki. Tel:064/52-46-422.

• Prodajem korpu za tr. stočarku, drljače, jedna ima valjke, špeditere, krunjač, auto-prikolice, plug, a kupujem dubravinu prikolicu. Tel.: 063/870-30-14.

• Prodajem delove za trimer vilager, nov prsluk za nošenje trimera i kraljicu peč u odlicnom stanju. Tel: 063/434-232.

• Prodajem presu za tvrdo baliranje Z-224 i berač ZMAJ 222. Tel:064/701-11-81.

• Prodajem špediter prikolicu tonu ipo za traktor u odlicnom stanju. Tel: 063-733-07-12.

• Prodajem ventilator veliki za velike staje svinjice štale i druge objekte monofazni a može i trofazni i kamin staklo napred u odlicnom stanju. Tel: 064/392-96-77.

• Prodajem prikolicu erdevicku 5 t. Zmajevu 6 t. kamionku 12 t. IMT 4 špartač. Tel:064/150-54-96.

• Prodajem Lifam levator za kukuruz 8m. Tel: 064/2071-138.

• Prodajem komušaljku i levator (za kukuruz). Tel: 063/8104-720.

• Prodajem špartač, 4 reda sa kutijama. Tel: 065/4274-996.

• Prodajem berač jednoredni Eko 3500 SIP. Tel: 065/585-05-70.

• Prodajem špediter "Dubrava" 2,5 t i prikolicu 3 t. Tel: 022/487-018.

• Prodajem špartače 2 i 4 reda IMT i autoprikolicu. Tel: 064/8599-612.

• Prodajem špartač 6 redi Oltov, plug 10 redi IMT, drljaču 4 krila i rem za bikove i svinje na točkovima. Tel: 022/2733-173.

• Prodajem rotacionu kosačicu 1,65. Tel: 022/666-148.

• Prodajem lozničku prikolicu kipericu od 5 tona. Tel: 022/664-696, 065/6573-453.

• Kupujem poljoprivrednu mehanizaciju ispravnu i neispravnu. Tel: 064/2529-375.

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja. Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

• Prodajem grablje Sunce. Tel: 022/731-414, 064/2114-049.

• Prodajem dvobrazni berač Zmaj 222, plug IMT 2 brazde, plug Leopard i RAU drljaču. Tel: 063/1945-478.

• Prodajem berač 214s. Tel: 063/8665-700.

• Prodaju berač Zmaj 216, 2 gume 14 9 28 polovne i seme zobi. Tel: 022/666-409.

• Prodajem jednobrazni plug IMT i drljaču sa 4 krila. Tel: 022/731-223, 063/7025-540.

• Izdajem nov jednosoban stan namešten stan u Sremskoj Mitrovici ulica Vodna 40/40. Tel: 064/38-88-450.

• Prodajem dvorišni stan u Vodnoj ulici cena 15.000 evra. Tel: 626-025.

• Izdajem stan u Beogradu u stambenoj zgradi na Vračaru, CG prvi sprat. Tel:064/598-51-23.

• Hitno prodajem dvosoban stan 64m2 na posebnoj parceli renoviran naselje Nikola Tesla. Tel: 060/615-04-15.

• Prodajem trosoban stan u naselju Matije Hudi, cena 33.000 evra. Tel: 069/321-25-55.

• Prodajem sobe sa CG upotreba kuhinje i kupatila sa studenkinje i zaposlene devojke. Ulica Kuzminska. Tel: 063/124-57-49.

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra. Mob: 063/592-235

• Izdajem super nov namešten stan , centar 75m2, klima CG, prvi sprat, Kralja Petra Prvog . Tel: 621-520 i 064/419-80-93.

• Izdajem garsonjeru u Beogradu kod Vukovog spomenika za studente. Tel: 621-309.

• Izdajem nameštene jednokrevetne i dvo-krevetne garsonjere sa CG ulica Vojislava Ilića 7 Pejton. Tel: 022/628-015 i 062/411-835.

• Izdajem polunamešten jednosoban stan u naselju Kamenjar sa CG. Tel: 064/965-21-52.

• Izdajem stan na Novom Beogradu Jurija Gagarina 189. Tel: 613-109.

• Prodajem kuću u ulici Đure Jakšića (Kazan-džiluk). Tel: 063/534-929.

• Prodajem kuću 100m2, Maksima Gorkog, CG na 6 ari placa. Tel: 063/166-18-50.

• Uzimam zemlju u zakup Sremska Mitrovica, Veliki Radinci i okolina . Tel: 064/150-70-21.

• Prodajem kuću ca, 200m2 Pejton 2 u blizini Rode i Ideje između Stevana Sremca i Kamenjara. Tel: 064/98-72-814.

• Prodajem kuću u Kukujevcima, Pašićeva 42. Tel: 022/742-722.

• Izdajem spratnu kuću poseban ulaz CG naselje Kamenjar. Tel: 062/154-2-910 i 640-371.

• Prodajem kuću u Lačarku cena 20.000 evra. Tel: 069/321-25-55.

• Prodajem spratnu kuću u Lačarku cena po dogovoru i prodajem francuski ležaj očuvan, tri kauča nekorištena. Tel: 061/605-13-98.

• Izdajem spratnu nenameštenu kuću sa CG u širem centru Sremske Mitrovice naselje Aleja. Tel: 022/624-636.

• Hitno prodajem novu ekstra sredenu kuću, garaža, tri šupe, naselje Nikola Tesla. Tel: 065/96-96-106.

• Prodajem plac 5,5 ari u Mačvanskoj Mitrovici gradsko građevinsko zemljište. Tel:065/96-96-106.

• Prodajem kuću u Pejtonu. Tel: 063/321-255.

• Prodajem kuću u Bešenovackom Prnjavoru 200m kv.na placu od 2.000 m kv.CG, kao nova. Tel:060/600-54-32 i 065/415-62-91.

• Prodajem kuću u ulici Đure Jakšića (Kazan-džiluk). Tel: 063/534-929

• Prodajem kuću 100m2, Maksima Gorkog, CG na 6 ari placa. Tel: 063/166-18-50

• Uzimam zemlju u zakup Sremska Mitrovica, Veliki Radinci i okolina. Tel: 064/150-70-21.

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

• Domaći beli luk, krupnije glavice. Tel:061/238-50-13.

• Na veliko oko 7 tona bundeve za jelo, cena po dogovoru. Tel:066/960-68-34.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

• Sadnice lešnika-istarski orijaš i drobilica za lešnike i orahe. Tel:064/261-75-20.

• Jabuke prva i druga klasa, sorte ajdared i greni smit, kao i jabuke za rakiju. Jabuke su spremljene u hladnjaču. Tel:062/349-616

• Prodajem jabuke za rakiju. Tel: 063/535-180.

• Prodajem kašu od kupine, drenjine i šipka. Tel: 462-345 i 061/685-53-33.

• Polen. Tel:022/712-470.

• Ovogodišnje balirano livadsko seno, cena je 1e po komadu. Seno nije kislo, ima oko 700 bala. Tel:063/339-783.

• Suncokret gricko marke Kolos, odličan, selektiran, rod 2014. god. Tel:064/127-15-17.

• Prodajem sadnice žbunastog lešnika, jednogodišnje 2 evra, dvogodišnje 3,5 evra. Adaševci. Tel: 737-311 i 063/892-50-30.

• Prodajem beli luk bosut ručno obradivan oko 1.000 kg, semenski i konzumni. Tel:063/334-716 i 064/871-93-10.

• Sadnice kupine Loch Ness izuzetnog kvaliteta za jesenju i prolećnu sadnju 2014 i 2015 god, iz sopstvenog dvogodišnjeg zasađa. Kupina vrhunskog ukusa, izgleda i karakteristika. Mogućnost slanja brzom poštom na teritoriji cele Srbije. Tel:061/288-86-01.

• Sadnice rena, za jesenju sadnju, sadnice atestirane, sa sopstvenih plantaža rena, šaljem brzom poštom ili lično (preuzimanje, sve stvar dogovora). Takođe ren u korenu ekstra kvaliteta. Tel:064/029-6520

• Polen i propolis kapi. Tel:064/416-94-47.

• Prodajem šljivice za rakiju. Tel:064/345-35-79.

• Prodajem prvoklasnu rakiju od kajsije, šljive i kruške. Tel: 065/542-53-73.

• Prodajem čekicar 5.5 kw melje klip, može zamena. Tel:064/361-60-54.

• Prodajem veću količinu crnog luka. Tel:064/ 014-58-43.

• Prodajem 15 litara rakije od breskve, 600 din/i 064/28-11-309.

• Prodajem kukuruze od 12 do 15 tona. Tel: 064/93-543-81.

• Prodajem sadnice žbunastog lešnika jednogodišnje 250 din. dvogodišnje 400 din. Tel:063/89-25-030.

USLUGE, POSLOVI

• Jesenje oranje bašti sa malim traktorom T Vinković u SM i okolini. Tel:022/631- 495 i 066/403-677.

• Uslužno molerski radovi -krečenje, gletovanje, izolacija. Popust za penzionere 30 posto. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.

• Vršim usluge selidbe svih vrsta. Tel: 064/154-75-48.

• Časovi srpskog jezika za osnovce. Tel: 061/206-40-55.

• Časovi nemačkog jezika za sve uzraste i priprema za odlazak u inostranstvo. Tel: 069/636-252.

• Vodoinstalaterski radovi, kvalitetno i povoljno. Tel: 064/22-42-197.

• Uslužno molerski radovi/krečenje, gletovanje, izolacija. Popust za penzionere 30 posto. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.

• Tražim posao vozača imam B,C,E kategoriju 062/89-97-752.

• Cepam, unosim i slažem drva u Kukujevcima, Bačincima i Gibarcu. Tel: 742-191.

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

• Petao, jarebičasti italijan starosti 7 meseci. Tel:061/218-45-12.

• Čistokrvna muška jarad, umatičeni. Tel:064/319-72-46.

• Muško ždrebe lipicanera, staro 10 meseci, Pluto Nasta po papiru, potpuno miran, za ostale informacije pozvati na telefon. Tel:063/820-11-75.

• Muško ždrebe haflingera, staro 9 meseci. Beogradski hipodrom. Tel:060/028-35-53.

• Tri koze za klanje, dotov, ili čuvanje. Hranjene su kukuruzom, detelinom, kukuruzovinom, 70 EUR-80 EUR po komadu.i može i dogovor. Tel:061/627-13-09.

• Vljatnamske svinje. Povoljno! Tel:065/820-90-03.

• Prodajem iznošene koke nosilje. Tel:670-267.

• Prodajem crno belo tele. Tel:064/249-42-55.

• Rasprodaja pilića od 3 nedelje. Te:063/830-87-18.

• Prodajem odrasle japanske guske i patke. Tel:022/325-232.

• Prodajem prasad težine oko 25kg. Cena po dogovoru. Tel: 064/468-35-28.

• Prodajem prasice, 5 komada. Tel:063/709-25-05.

• Prodajem devet prasica cena 280 dinara kg. Tel: 063/86-814-83.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- **Vaš poljoprivredni savetnik**
- **Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis**

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 063/8526-021

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Prodajem 5 komada prasica. Tel:063/70-92-505.

• Prodajem kravu sa muškim teletom, Beočin. Tel:064/282-98-47.

• Prodajem suprasnu krmaču. Tel:064/372-82-57.

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

• Prodajem iznošene koke nosilje. Tel:670-267.

• Prodajem mlade 18-nedeljne koke nosilje u Sremskoj Mitrovici, isporuka početkom septembra. Tel.: 069/652-214, 022/631-221.

• Prodajem 14 ovaca i ovna. Tel: 022/742-814.

• Prodajem tri suprasne nazimice težine 150 kg, i veću količinu tritikala. Te.:060/13-55-937.

• Prodajem krmaču i brava za klanje. Tel:063/764-82-64.

PČELARSTVO

• Košnice LR i DB i ramovi za košnice sa američkim razmakom, postoji mogućnost i pojedinačno delovi.Cena ramova 30din rifužno, a ukovani 40din. Tel:064/915-77-42.

• Regulator broja obrtaja motora za vrcanje meda. Može se naručiti za 12V i za 24V, snage do 300W odnosno 600W Tel:022/310-545.

• Prodajem odlična pčelinja društva. Tel:065/237-12-55.

• Nove košnice, kompletne sa ramovima, nastavcima. Tel:065/609-17-66.

• Košnice za pčele, nove, kompletne sa ramovima i nastavcima. Kao na fotografijama. Izradjene od veoma kvalitetnih materijala, ofarbane tri puta. Moze slanje ekspres postom. Tel:063/245-693.

• LR kompletnih košnica sa pčelama uzimljenih i spremni za proleće. Tel:064/241-12-57.

• Voštani počeci matičnjaka napravljeni od čistog voska mednih poklopaca, u pakovanju imate 40 komada, pogodni za dva odgajivačka društva za matice . Tel:060/064-34-51.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

• Prodajem krmaču za klanje težine oko 200 kg Cena 150 Din Tel:663-095.

• Kupujem ovce, li defrans ili romanov. Tel:060/450-65-55.

• Prodajem krmaču za klanje i dve tone kukuruza. Moguća zamena za drva. Tel:064/22-68-707.

• Prodajem jednu krmaču za klanje i jedno orahovo deblo. Tel:022/681-620.

• Prodajem 38 ovaca i 25 jaganjaca. Tel:022/664-520.

• Prodajem 13 komada prasica težina oko 25kg. Spremnii za dalji tov. Cena po dogovoru. Tel:064/468-35-28.

• Prodajem žensko tele, deset dana staro, simmentalske rase, umaticeno i jarice 25-30kg. Tel:061/624-65-77.

• Prodajem 7 nazimica u čistoj rasi durok. Voganj. Tel: 064/256-36-89.

• Prodajem jagnje. Tel:022/742-273.

Na prodaju devet prasaca od 25 do 45 kg cena 210 din/kg. Tel:064/42-72-535.

• Prodajem kravu sa dva teleta i steonu junicu. Tel:454-010.

• Prodajem kravu sa teletom. Zvati na tel: 064/70-11-181.

• Prodajem krmaču sa prasicima i kavez sa kokama nosiljama. Tel: 061/713-59-73.

• Prodajem dve ovce. Tel:063/828-69-37.

• Prodajem 15 sjagnjenih ovaca. Tel: 064/2071-138

• Kupujem nazimice. Tel: 061/3053-604

PLASTENICI, STAKLENICI

• Staklenik površine 8x4m, sa policama duž celog staklenika u 3 reda. Tel:063/806-79-52.

• PVC cevi za plastenik (fi 40mm), PVC profil ograde (širina 55mm i 75mm). Tel:063/448-494.

• Nova folija za plastenik, odličan kvalitet. Tel:063/349- 997.

KUĆNI LJUBIMCI

• Prodajem odrasle japanske guske. Tel:022/325-232.

• Poklanjam mačku i mačice sijamskog porekla. Tel: 641-193 i 062/641-193.

• Prodajem bele puline. Tel: 060/441-4055

• Prodajem štence bišona i pulina. Tel: 022/710-400, 063/8251-526

• Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

• Kupujem štene rotfajlera. Tel: 022/472-155

• Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

• Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

• Prodajem štence pekinezera, izuzetno lepi. Tel: 069/1512-294

• Prodajem rotfajlera ili menjam za šarplaninca. Tel: 064/1790-067

• Prodajem kućice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

MOTORNA VOZILA

• Prodajem Fiat Uno, godina proizvodnje 2000 prvi vlasnik, plin atest, 1.100 evra. Tel: 064/215-83-50.

• Prodajem Zastavu 128 bele boje, godina proizvodnje 1993, u izuzetnom očuvanom stanju, prvi i jedini vlasnik, prešla 60.000 km/čas, registrovana, registrovana do 28. juna 2015, cena 550 evra, cena je fiksna. Tel: 064/194-90-82.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Za Peglicu, novi auto delovi. Tel: 063/771-85-27.

• Prodajem Opel Askonu , registrovana. Tel: 064/432-5869

• Prodajem Ladu Rivu u dobrom stanju registrovana, plinzijske i letnje gume. Tel: 065/832-09-35.

• Prodajem Škodu Oktaviju godina proizvodnje 1998, 1,6 benzin, može zamena za manji auto. Tel 069/133-21-32.

• Prodajem kamion Turbo Zetu u viđenom stanju, cena 1.350 evra. Tel: 064/39-99-737.

• Prodajem Ford Fiestu dizel godina proizvodnje 2004, Opel Korsu benzin godina proizvodnje 1998, Reno 5 dizel godina proizvodnje 1988. Tel: 064/370-45-93.

• Prodajem Mercedes C 200CDI godina proizvodnje 2007, crni prešao 180 hiljada, u odličnom stanju. Tel: 063/513-060.

• Prodajem TAM T-130 T 11.god 89. može zamjena za manje auto.i šasiju traktorske prikolice.i mlin pdžacki. Tel:063/765-94-44.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem GOLF III TDI 97 god. 5 vrata, vlasnik. Tel:063/80-50-920.

• Prodajem juga 55, 90 godišta, benzin-~plin,vlasnik,nove gume, registrovan do 2015, nov akumulator. Tel:065/653-81-93.

• Prodajem TAM T-130 T 11.god 89. može zamena za manje auto i šasiju traktorske prikolice.i mlin Odžački. Tel:063/765-94-44.

• Prodajem "opel vektru" 2.0 dti, 74kw, go-diste 2001. Tel:066/90-21-832.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem „tamič" 75 u dobrom stanju ili menjam za kombi ili za auto i traktor „rus" T-40 sa plugom, povoljno. Tel:065/542-46-86.

RAZNO

• Čerupaljke izrađene od pocinkovanog lima 1mm, ojačane, nisu farbane tako da ne postoji opasnost od tragova farbe na mesu. Cena bez elektromotora 100 EUR, cena sa el.motorom (monofazni), 170 EUR. Gume za čerupaljke, ekstra kvalitet, cena 45 din/kom. Tel:063/151-41-61.

• Saksije, okrugle, veličina 8, čvrst materijal, nove i polovne. Tel:063/806-79-52.

• Oprema za svinjokolji: rem metalni i drveni, korito, oraniju i kante za mast. Tel:065/578-91-65.

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godišta '83., benzin-plin, povoljno. Tel: 064/14-69-263

• Povoljno, dobro očuvane čeže. Tel:061/227-85-02.

• Prodajem bušilicu za bušenje rupa za voćke za traktor F20 i F40. Tel: 063/77-99-066.

• Prodajem rem. Tel:066/434-021.

• Prodajem presu za ceđenje grožđa za vino. Tel:064/992-58-74.

• Lux lampe omogućavaju produžetak vegetacije i do 18 sati dnevno. Lampe se prodaju u kompletu sa sijalicama. Tel:063/518-423.

• Bakarni kazan za pečenje rakije, zapremine 120 litara, tabarka 700 litara. U odličnom je stanju. Vrlo malo je korišćen. Umešten na kolicima, sa šapama, lak za montažu i demontažu. Ruda je na uvlačenje i izvlačenje. Debljina danceta od kazana je 7mm. Tel:061/172-52-34.

• Bure za prskalicu, tip Morava, 400 litara potpuno novo, nekorišćeno. Cena 70 EUR, može kompenzacija za naftu. Tel:063/811-61-42.

• Kavezi za koke nosilje. Dva reda kaveza za koke nosilje po 840 komada, svaki red je 3.000 EUR, automatsko čišćenje (skreperom), na svaki red idu dva vosova ventilatora Ø-500. Tel:023/772-750.

• Drvena burad za vino i rakiju, zapremine 350 i 70l. Tel:065/578-91-65.

• Prodajem mekano drvo.064/382-85-34.

• Časovi nemačkog jezika za sve uzraste i priprema za odlazak u inostranstvo. Tel: 069/636-252.

• Prodajem Seražem aparat za lečenje kičme toplotom i masažom i prodajem veš mašinu u dobrom stanju. Tel: 022/631-943 i 064/30-33-163

• Prodajem dobro očuvanu ugaonu garnituru sa foteljom. Tel: 625-702 i 065/2625-702

• Dajem časove engleskog i nemačkog jezika. Vršim prevodjenje sa engleskog na srpski i srpskog na engleski. Tel: 064/2064-956.

• Primila bih besplatno stariju žensku osobu u zasebno nameštenu garsonjeru za pomoć u kući starijoj osobi. Tel: 022/628-015 ili 062/411-835.

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje)prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

• Prodajem barske stolove F80 visina 140cm dva komada, ručne mehaničke makaze za lim, bušilica Boš SDS- plus i tri radijatora. Tel: 064/98-72-814.

• Prodajem registrovani pontonski privez broj 3, 10m od plaže sa plastičnim čamcem Elan T400 sa aluminijumskom kabinom i motor Tomos 3,5 ks. Tel: 621-296 i 064/15-00-423.

• Kupujem butan – plinske boce, razne elektromotore, ručni i električni alat, raznu građevinsku opremu, tanjirače, šrafštok, vintre, antikvitete i prodaja alulamperije. Tel: 061/113 – 83 – 56.

• Prodajem vojnu cisternu 3000 litara. Tel: 064/150-70-21.

• Prodajem mašinu za šivenje bagat, dva dečija bicikla, puna vrata sa štokovima 2 kom, pak treger za Ladu 1600, kuhinjsku ugaonu garnituru. Tel: 641-193 i 062/641-193.

• Prodajem kožnu garnituru, frižider i šporet,sve novo, cena 35.000 dinara. Tel: 022/636-225.

• Prodajem gusane radijatore sa ventilima i bakarnim cevima.Tel: 063/562-884.

• Kupujem polovan crep vinkovački. Tel: 022/670-846.

• Prodajem mekano drvo.064/382-85-34.

• Prodajem TA AEG 6 kw, šivaču mašinu bagat, fotelju na razvlačenje, kante za mast emajlirane. Tel: 063/565-178 ili 022/628-156.

• Popravka i otkup frižidera, zamrzivača i veš mašina. Tel 064/128-1072 ili 061/623-90-24.

• Prodajem presu za ceđenje grožđa za vino. Tel: 064/992-58-74.

• Prodajem dobro očuvan radni sto. Tel: 064//318-84-74.

• Prodajem bukvu, isečen i iscepan paprikaš, hrast, bukva, jasen, briket i pelet. Tel:063/509-493.

• Prodajem povoljno sadnice ukrasnog šimšira. Tel:063/310-407.

• Prodajem šarplaninca star 2 god Tel:064/024-52-61.

• Šarplaninci dve prvobirane ženke od 5 meseci, moguća zamena. Tel:064/480-76-47.

• Prodajem kazan za pečenje rakije 200 litara. Cena 1100e. Tel. 060/630-80-30.

• Prodajem dve prikolice čokova dve kabine traktorske IMT, novi tip, gumu 16 9 28. Tel: 022/660-481.

APATIN • UDRUŽENJA ŽENA IZ INDIJSKE OPŠTINE NA SAJMU ŽENSKOG STVARALAŠTVA

Etno medenjaci među najboljim suvenirima Vojvodine

- Nakon nekoliko prezentacija, naš suvenir će i ove godine biti među najboljima, a bićemo veoma srećne ukoliko bude i pobjednički suvenir - ističe Nevenka Đurčik predsednica Udruženja "Krčedinke" i naglašava da su medenjaci oduvek bili simbol tradicije Vojvodine

Etno medenjaci

Predstavnice udruženja žena sa teritorije indijske opštine imale su priliku da predstavljaju svoje rukotvorine na nedavno održanoj manifestaciji „Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini“ koja je organizovana u Apatinu. Reč je šestom po redu sajmu koji afirmiše potencijale i stvaralaštvo žena iz ruralnih područja, čime se značajno promovise ženski aktivizam na lokalnom nivou.

Na sajmu u Apatinu predstavilo se nekoliko udruženja žena iz opštine Indije među kojima su Opštinska organizacija za inicijativu žena Indija, udruženje „Gorocvet“ i „Etnoart“ iz Indije, udruženje „Banstolka“, ZZ „Žene Novi Slankamen“ zatim iz Maradika udruženje „Klasje“, „Krčedinke“ iz Krčedin i udruženje iz Beške. Organizator je i ove godine bio Pokrajinski sekretarijat za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova u saradnji sa opštinom Apatin. Glavni trg u Apatinu je bio mesto gde se susrelo mnogo generacija i etniciteta seoskih žena koje su ovom manifestacijom promovisale Međunarodni dan seoskih žena koji je obeležen 15. oktobra. Cilj manifestacije je i ove godine bio da se pokaže ključna uloga žena na selu u unapređenju ruralnog razvoja, što utiče na poboljšanje socijalnog i ekonomskog statusa i socijalne politike smanjenjem siromaštva na selu.

Žene iz indijske opštine u Apatinu

- Naše Udruženje žena "Krčedinke" se bavi očuvanjem tradicije sela a trudimo se da unapredimo polazaj žena u našoj sredini. Članice udruženja već godinama uspešno prave ručne radove, a

reč je o heklanju, vezu, štrikanju, tkanju, crtanju na staklu i izradi magneta kao i pripremi kolača po starim receptima - kaže **Nevenka Đurčik**, predsednica udruženja i poručuje da je od svih ručnih radova najviše ponosna na ručno rađene etno medenjake koji su postali poznati suvenir njihovog sela.

- Na ovogodišnjem sajmu u Apatinu su upravo moji medenjaci predstavljeni kao potencijalni suvenir Vojvodine i zbog toga velika mi je čast i zadovoljstvo - kaže Nevenka i podseća da su se prošle godine na sajmu stvaralaštva žena u Kikindi ovi medenjaci našli među šest najboljih suveniru Vojvodine.

- Nakon nekoliko prezentacija naš suvenir će i ove godine biti u kategoriji među najboljima, a bićemo veoma srećne ukoliko bude pobjednički. Medenjaci su oduvek bili simbol tradicije Vojvodine. Ovako naheklani i vezeni, pa još lepo upakovani etno medenjaci su pravi suvenir koji ne košta mnogo i može svako da ga priušti. Naglasila bih da je svaki medenjaka unikata, jer se rađeno ručno bez ikakvih šablona i pokazuje koliko je ljubavi i volje uloženo u njegovu izradu - kaže na kraju Nevenka.

Pored žena iz Krčedin, na sajmu stvaralaštva su se predstavila i gradska udruženja, između ostalih i Društvo za negovanje tradicije „Etnoart“.

Ovako naheklani i vezeni, pa još lepo upakovani etno medenjaci su pravi suvenir koji ne košta mnogo i može svako da ga priušti

- Na nedavno održanom sajmu ženskog stvaralaštva u Apatinu, naše udruženje se posetiocima ali i predstavnicama drugih udruženja koja su bila na manifestaciji, predstavilo radovima iz svojih radionica. Tako su svi zainteresovani imali priliku da pogledaju ali i da kupe slatko-slanu zimnicu, radove urađene dekupaž tehnikom, ručno rađen nakit a takođe su mogli da pogledaju staritete koje smo izložili ovog puta - kaže **Radmila Mitrović** predsednica Društva „Etnoart“ i objašnjava da je reč o ručno rađenom heklanom prekrivaču za bračni krevet starom preko 200 godina i ručno tkanom ćilimu sa motivima iz Srema koji je star oko 150 godina.

- Ovo je bila još jedna izvanredna prilika da sva udruženja pokažu svoje radove ali i da se steknu neka nova poznanstva i ostvare neki novi kontakti za buduća druženja - navodi Radmila Mitrović

Organizatori pomenute manifestacije u Apatinu su i ovoga puta bili Zavod za rodnu ravnopravnost AP Vojvodine i Pokrajinski sekretarijat za privredu, rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, a žene iz indijske opštine izražavaju veliku zahvalnost lokalnoj samoupravi koja je i ove godine obezbedila prevoz za žene.

M. Balabanović

I Indija bila domaćin

Podsetićemo, opština Indija je 2011. godine bila organizator, odnosno domaćin ove manifestacije. Te godine je na sajmu, koji je održan u pešačkoj zoni u ulici Vojvode Stepe, učestvovalo oko 160 ženskih seoskih udruženja iz 41 vojvođanske opštine. I tada su žene izložile autentične rukotvorine i proizvode starih zanata, koji čuvaju tradiciju i bogato kulturno nasleđe vojvođanskog višenacionalnog ambijenta.

Podsetićemo, opština Indija je 2011. godine bila organizator, odnosno domaćin ove manifestacije. Te godine je na sajmu, koji je održan u pešačkoj zoni u ulici Vojvode Stepe, učestvovalo oko 160 ženskih seoskih udruženja iz 41 vojvođanske opštine. I tada su žene izložile autentične rukotvorine i proizvode starih zanata, koji čuvaju tradiciju i bogato kulturno nasleđe vojvođanskog višenacionalnog ambijenta.

Krčedinke

I Etnoart na Sajmu stvaralaštva